

**Evidencija i notifikacija
o nezgodama na radu
i profesionalnim bolestima**

Medunarodna organizacija rada je 1976 pokrenula medunarodni Program za poboljšanje radnih uvjeta i sredina (Programme for the Improvement of Working Conditions and Environment –PIACT) na zahtjev Medunarodne konferencije o radu i nakon široke diskusije sa zemljama članicama.

PIACT je kreiran da promovira odnosno podržava akcije koje poduzimaju zemlje članice na postavljanju i ostvarivanju određenih ciljeva u “postizanju da rad postane humaniji”. Prema tome, Program se bavi poboljšanjem kvaliteta radnog života u svim njegovim aspektima: na primjer, sprječavanje nezgoda na radu i profesionalnih bolesti, šira primjena načela ergonomije, određenja radnog vremena, poboljšanja sadržaja i organizacije rada i općenito radnih uvjeta, veću brigu za ljudski element u transferu tehnologije. Da bi se ovi ciljevi ostvarili, PIACT koristi i koordinira tradicionalna sredstva ILO-a, među kojima su:

- priprema i revizija medunarodnih standarda o radu;
- operativne aktivnosti, uključujući slanje multidisciplinarnih timova da pružaju pomoć zemljama članicama na njihov zahtjev;
- tripartitni sastanci predstavnika vlada, poslodavaca i radnika, uključujući i industrijske komitete, na kojima se proučavaju problemi koji stoje pred važnim privrednim granama, regionalne sastanci i sastanke stručnjaka;
- studije orijentirane na aktivnosti i istraživanja; i
- aktivnosti kliringa, posebno preko Medunarodnog centra za profesionalnu sigurnost i informacije o zdravstvu (International Occupational Safety and Health Information Center (CIS) i kliničku kucu za raspodjelu informacija o uvjetima rada.

Ova publikacija je ishod projekta PIACT.

**Evidentiranje i notifikacija
o nezgodama na radu
i profesionalnim bolestima**

**Evidencija i notifikacija
o nezgodama na radu
i profesionalnim bolestima**

Publikacije Medunarodnog ureda za rad uživaju autorska prava prema Protokolu 2 Univerzalne konvencije o autorskim pravima. Ipak, kratki izvodi iz njih se mogu reproducirati bez autorizacije, pod uvjetom navođenja izvora. Za prava reprodukcije ili prijevoda aplikacije se podnose Birou za publikacije (Prava i Dozvole), Medunarodni ured za rad, CH-1211 Ženeva, 22, Švicarska (Publications Bureau (Rights and Permissions), International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Switzerland). Medunarodni ured za rad pozdravlja takve aplikacije.

Biblioteke, institucije i drugi korisnici registrirani u Velikoj Britaniji kod Agencije za autorska prava (Copyright Licensing Agency, 90 Tottenham Court Road, London W1P 9HE: Fax: + 44 171 436 3986), u Sjedinjenim državama kod Centra za odobravanje autorskih prava (Copyright Clearance Center, 222 Rosewood Drive, Danvers, MA 09123: fax: + 1 508 750 4470), ili u drugim zemljama kod udruženih Organizacija za prava reprodukcije, mogu koristiti fotokopije sukladno licencama koje su im u tu svrhu izdane.

MOR

Evidencija i notifikacija o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima. Kodeks prakse MOR-a, Ženeva, Medunarodni ured za rad, 1996.

/Kodeks prakse/, /Nezgode na radu/, /Profesionalne bolesti/, /Sustav izvještavanja/, /Vodenje evidencije/, /Nacionalna razina/, /Razina poduzeca/. 13.04.3
ISBN 92-2-109451-0

Takoder objavljeno na francuskom: *Enregistrement et declaration des accedents du travail et des maladies professionnelles* (ISBN 98-2-209451-4), Ženeva, 1996, i na španjolskom: *Registro y notificacion de accedentes del trabajo y enfermedades profesionales* (92-2-30945-8), Ženeva, 1996.

Odredbe koje se koriste u MOR publikacijama, koje sukladno praksi Ujedinjenih naroda i prezentacija materijala ne impliciraju izražavanje mišljenja Medunarodnog ureda za rad o pravnom statusu bilo koje zemlje, područja ili teritorije ili njihovih vlasti, ili u vezi sa određivanjem njihovih granica.

Odgovornost za mišljenja izražena u potpisanim člancima, studijama i drugim doprinosima leži isključivo na autorima, a njihova publikacija ne znači da Medunarodni ured za rad podržava u njima izražena mišljenja.

Navedena imena firmi i komercijalnih proizvoda ne implicira da Medunarodni ured za rad njih podržava, a ne spominjanje neke firme, komercijalnog proizvoda ili procesa nije znak neodobravanja.

MOR-ove publikacije se mogu dobiti preko velikih knjižnica ili lokalnih ureda MOR-a u mnogim zemljama, ili izravno od MOR Publikacije (ILO Publications, International Labour Office, CH-1211 Geneva 22, Switzerland). Katalozi odnosno liste novih publikacija se besplatno mogu naci na gore navedenim adresama.

Uvod

Raniji instrumenti i kodeksi prakse MOR-a su sadržavali opće odredbe o izvještavanju o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima. Međutim, one su se bavile samo u vrlo ograničenom obimu potrebom za uskladjivanjem i efikasnijom evidencijom i notifikacijom o takvim nezgodama i bolestima, kao sredstvom za preventivnu akciju. Nedostatak smjernica dogovorenih na međunarodnoj razini znači da se definicije nezgoda na radu i profesionalnih bolesti u pojedinim zemljama često razlikuju od međunarodne standardne definicije koja je preporučena odlukom koja se odnosi na statistiku profesionalnih bolesti, usvojenoj na Trinaestoj međunarodnoj konferenciji statističara rad (International Conference of Labour Statisticians), Ženeva, 1982; razlike među zemljama se također pojavljuju u procedurama prikupljanja i notifikacije, kao i u obuhvatu i izvorima statističkih podataka. Rezultat toga je postojanje različitih situacija u zemljama članicama. Ako se ne postigne uskladjivanje, neće biti moguće vršiti usporedbe koje se odnose na mjerenje uspjeha u poštivanju, provođenju i preventivnoj akciji između pojedinih zemalja.

Sukladno odluci koju je donijelo Upravljačko tijelo MOR-a na svojoj 259. sjednici (mart/ožujak 1994), sazvan je sastanak stručnjaka u Ženevi, od 3. do 11. oktobra/listopada 1994, sa ciljem izrade kodeksa prakse o evidenciji i notifikaciji o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima. Na sastanku je učestvovao 21 stručnjak, od kojih je sedam imenovano nakon konzultacija sa vladama, sedam nakon konzultacija sa skupinama poslodavaca, i sedam nakon konzultacija sa Skupinom za radnike Upravljackog tijela.¹

---

¹ *Stručnjaci imenovani na osnovu konzultacija s vladama:*

Dr. Andras Bekes (predsjedavajući i izvještac), zamjenik generalnog direktora, Inspekcija rada Madarske, Budimpešta (Madarska)

Dr. Adel Demaa, Liječnik inspektor rada, Medicinska inspekcija rada Sfaksa, Sfax, Tunis;

Dr. Burkhard Hoffmann, Institut za osiguranje od nezgoda Fonda za zapošljavanje za sigurnosnu i zdravstvenu zaštitu, Sankt Augustin (Njemacka);

Dr. Alfonso Munevar Umba, koordinator, odjel za poslove rada, Pravni ured, Kolumbijski institut za socijalnu zaštitu, Santafe de Bogota (Kolumbija);

Dr. Zakarija Nanyan, generalni direktor, Odjel za profesionalnu sigurnost i zdravlje, Kuala Lumpur (Malezija);

g. Timothy John Williams, Menadžer, WORKSAFE Australija, Sydney, New South Wales (Australija);

g. Robert Whithmore, ekonomist, Ministarstvo rada Sjedinjenih Država, Washington D.C. (Sjedinjene Države).

Stručnjaci imenovani na osnovu konzultacija sa skupinama poslodavaca:

g. Anthony Briscoe, Konfederacija firmi i poslodavaca Irske (Irish Business and Employers' Condeederation – IBEC), Dublin (Irska);

Dr. Glenn E. Haughie, direktor za zdravstvo, IBM korporacija, Armonk, New York (Sjedinjene Države);

g. Charles M. Hunt, menadžer za ljudske resurse, Bacardi and Company Ltd., Savez poslodavaca Bahama (Bahamas Employers' Association), Nassau (Bahami);

g. Eric Jannerfeldt, medicinski savjetnik, Savez poslodavaca Švedske (Swedish Employers' Association, Stockholm (Švedska);

gda. Rohini Krishnapillai, OHS savjetnik za obuku i informacije, Australijska komora za trgovinu i industriju, Melbourne, Victoria (Australia);

Dr. Kwame Ofori-Tutu, viši menadžer za okoliš, Ashanti Goldfields Company LTd., Obuasi (Ghana);

Dr. Nicholas A. Okere, medicinski direktor, Nigerite Ltd., Konzultativno udruženje nigerijskih poslodavaca (Nigeria Employers' Consultative Association), Lagos (Nigerija);

Stručnjaci imenovani na osnovu konzultacija sa Skupinom za rad:

Dr. Bernard Cabasson, konfederacija "Force Ouvriere", Paris (Francuska);

Gda. Anne Cnudde, Belgijska konfederacija kršćanskih sindikata, Brisel (Belgija);

Gda. Lissa Donner, Klinika za profesionalno zdravstvo za radnike Ontarija, Ontario (Kanada);

g. Khalid Mahmood, Savez sindikata cijelog Pakistana, Lahore (Pakistan);

g. Tom Mellish, Kongres sindikata, London (Velika Britanija);

Dr. Ector San Roman Arriaga, Konfederacija meksičkih radnika, Mexico City (Mexico);

Dr. Deborah Vallance, Vijeće sindikata Australije, Melbourne, Victoria (Australija).

Strucnjaci su naglasili da su prikupljanje, evidencija i obavještanje o podacima koji se odnose na nezgode na radu i profesionalne bolesti bili instrument prevencije i da je također važno identificirati i proučiti uzroke tih nezgoda i bolesti kako bi se pomoglo razvijanje preventivnih mjera. Sukladno tome su usvojili amandmane na nacrt koji je priredio Ured i usvojili kodeks prakse, napominjući da se njegove odredbe trebaju smatrati temeljnim zahtjevima prikupljanja, evidentiranja i notifikacije o pouzdanim podacima o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima, i s njima vezanim statističkim podacima. Pored toga, dane su preporuke o ekvivalentnim zahtjevima za evidenciju i notifikaciju nezgoda na putu s posla i na posao, opasne pojave i incidenti.

Kodeks daje prednost efikasnom korištenju prikupljenih, evidentiranih i notificiranih podataka za preventivne aktivnosti u odnosu na razmatranje statistike. Kao takav, služi kao koristan instrument nadležnim organima u izrazi sustava za evidentiranje i notifikaciju o profesionalnim nezgodama i bolestima. Također daje vrijedno usmjeravanje za zajedničke aktivnosti poslodavaca i radnika, i za aktivnosti koje obavljaju vlade, institucije za socijalnu zaštitu i druge organizacije kojima je cilj sveukupna prevencija nezgoda na radu i profesionalnih bolesti.

U pogledu odnosa između aranžmana propisanih Konvencijom o beneficijama po osnovu povrede na radu, 1964 (Br. 121) i aranžmana za evidenciju i notifikaciju o podacima o profesionalnoj statistici, strucnjaci su radije izostavili navođenje jedinstvenih i specifičnih sustava u tekstu kodeksa. Izražena je podrška sustavu koji pruža sve informacije.

Izvješće o sastanku vrlo jasno ukazuje na različita problemska područja sa kojima su se susreli u odlučivanju i odražava razloge za konačnu formulaciju teksta kodeksa. Ovdje je iz tog razloga predocen izvod iz izvješća, sa ciljem da pruži pojašnjenje i dodatne smjernice svojim korisnicima.

Praktične preporuke ovog kodeksa prakse su namijenjeni za upotrebu od strane svih onih koji imaju odgovornost za izvješćavanje, evidentiranje i notificiranje o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima. Kodeks nije zakonski obvezujući dokument i nije mu namjena da zamijeni nacionalne zakone, propise ili usvojene standarde. Odredbe kodeksa se smatraju temeljnim uvjetima za evidentiranje i notifikaciju nezgoda na radu i profesionalnih bolesti, i nije im namjera da obeshrabre nadležne organe u usvajanju viših standarda. Kodeks je napisan sa ciljem pružanja smjernica onima koji se mogu angažirati na uokvirivanju odredbi i notifikaciji o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima, nezgodama na putu do radnog mjesta, opasnim pojavama i incidentima, i njihovim istraživanjem i sprječavanjem. Posebno je relevantna za nadležne organe, drugim vladinim ili javnim tijelima poput institucija socijalne zaštite, upravi, poslodavcima i radnicima i njihovim organizacijama.

Medunarodne vladine i nevladine organizacije koje su imale svoje predstavnike:

Svjetska zdravstvena organizacija (World Health Organization - WHO)

Medunarodna asocijacija za socijalnu zaštitu (International Social Security Association – ISSA)

Komisija Evropske unije (Commission of the European Union)

Svjetska konfederacija rada (Worlds Confederation of Labour – WCL)

Medunarodna konfederacija nezavisnih sindikata (International Confederation of Free Trade Unions – ICFTU)

Medunarodni savez graditeljskih i drvno-prerativackih radnika (International Federation of Building and Wood Workers IFBWW)

Medunarodni savjet medicinskih sestara (International Council of Nurses)

Institut za gradevinske radnike Hassana Fathyja (Hassan Fathy Institute for Construction Workers)

Arapska organizacija rada (Arab Labour Organization – ALO).

Predstavnici MOR-a

Dr. Chandradasa Pinnagoda, Šef, Ogranak za profesionalnu sigurnost i zdravstvo.

Dr. Jürgen Serbitzer, Šef, Ogranak inženjerske sekcije, zaštite na radu i zdravlja.

Lokalne okolnosti i raspoloživost financijskih i tehničkih resursa će odrediti koliko je praktično slijediti odredbe ovoga kodeksa. Dalje, ove odredbe se trebaju citati u kontekstu uvjeta u zemlje koja predlaže korištenje informacija. Sa ovim na umu, u obzir se moraju uzeti potrebe zemalja u razvoju i zemalja koje namjeravaju uspostaviti ili modificirati svoje sustave o evidenciji i notifikaciji nezgodana radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu do posla, opasnih pojava i incidenata.

Tekst kodeksa je usvojen za objavljivanje od strane Upravljackog tijela MOR-a na njegovoj 261 sesiji (studen/novembar 1994).

Sadržaj

Evidencija i notifikacija	I
Uvod.....	VII
Izvod iz izvješća sa sastanaka eksperata o evidentiranju i notifikaciji o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima (Ženeva, 3-11 oktobar/listopad 1994.)	XIII
1. Opće odredbe.....	17
1.1 Ciljevi.....	17
1.2 Obuhvat	17
1.3 Definicije.....	18
2. Politika evidencije, notifikacije i istrage nezgoda na radu, profesionalnih bolesti i opasnih pojava, i odnosne statističke podatke.....	20
2.1 Politika i načela na nacionalnoj razini.....	20
2.2 Politika i načela na razini poduzeća	21
3. Zakonski, institucionalni i administrativni aranžmani za uspostavu sustava, izvještavanja, evidentiranja i notifikacije	22
3.1 Opće odredbe.....	22
3.2 Klasifikacija informacija koje će se evidentirati i notificirati.....	23
4. Izvještavanje na razini poduzeća	25
5. Aranžmani evidencije.....	26
5.1. Na nacionalnoj razini	26
5.2. Na razini poduzeća.....	26
6. Aranžmani notifikacije	28
6.1 Na nacionalnoj razini	28
6.2 Na razini poduzeća.....	29
6.3 Notifikacija o nezgodama na radu.....	29
6.4 Notifikacija o profesionalnim bolestima	31
6.5 Notifikacija o opasnim pojavama.....	32
7. Proširenje sustava evidentiranja i notifikacije na samo-zaposlene osobe	33
7.1 Na nacionalnoj razini	33
7.2 Na razini poduzeća.....	33
7.3 Samo-zaposlena osoba	33
8. Statistika o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima Kompilacija i objavljivanje	34
8.1 Na nacionalnoj razini	34
8.2 Progressivni način evidentiranja i notifikacije detaljnijih informacija.....	35

9.	Statistički podaci o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima i opasnim pojavama: Klasifikacije	36
9.1	Opce	36
9.2	Nezgode na radu.....	36
9.3	Profesionalne bolesti	37
9.4	Opasne pojave	37
10.	Istraga nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla, opasnih pojava i incidenata	38
10.1	Na nacionalnoj razini	38
10.2	Na razini poduzeca.....	38
10.3	Radnici i istraga o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, opasnim pojavama i incidentima	39
	Bibliografija	40
	Relevantne medunarodne konvencije i preporuke	41
	Aneksi.....	42
	Aneks A: Raspored I: Lista profesionalnih bolesti (sa amandmanima 1980).....	43
	Aneks B: Predložena lista profesionalnih bolesti.....	46
	Aneks C: Medunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih aktivnosti (treća revizija).....	50
	Aneks D: Medunarodna standardna klasifikacija zanimanja (International Standard Classification of Occupations - ISSO-88), osnovne, pod-osnovne i sporedne skupine	53
	Aneks E: Medunarodna klasifikacija zaposlenickog statusa (ICSE)	58
	Aneks F: Klasifikacija industrijskih nezgoda prema prirodi ozljede	64
	Aneks G: Klasifikacija industrijskih nezgoda prema mjestu ozljede na tijelu.....	66
	Aneks H: Klasifikacija industrijskih nezgoda prema vrsti nezgode	68
	Aneks I: Klasifikacija industrijskih nezgoda prema sredstvu	70

Izvod iz izvješća sa sastanaka eksperata o evidentiranju i notifikaciji o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima (Ženeva, 3-11 oktobar/listopad 1994.)

Ispitivanje nacrtu koda prakse

...

10. Za vrijeme opće diskusije, eksperti su se složili da dokument koji je pripremio Ured pruža odgovarajuću osnovu za diskusiju na sastanku. Eksperti su podržali mišljenje da su prikupljanje, evidencija i notifikacija podataka koji se odnose na nezgode na radu i profesionalne bolesti sredstvo za njihovo sprječavanje. Analizirajući nezgode na radu, pripisivanje odgovornosti za nezgodu ne treba biti glavna briga. Važno je proučiti uzroke nezgode kako bi se uspostavile preventivne mjere. Ovo je posebno važno s obzirom na visoke troškove nezgoda na radu i profesionalnih bolesti. Također je navedeno da će zaključke sastanka u obzir uzeti Šesnaesta međunarodna konferencija statističara rad, koja je preliminarno predviđena da se održi 1998.

11. Eksperti su naveli da, mada kodeks treba služiti kao koristan instrument nadležnim organima u izradi sustava evidentiranja i notifikiranja o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima, namjena mu je i da daje korisna usmjerenja u zajedničkim aktivnostima poslodavaca i radnika, kojim je cilj da postignu sveukupnu prevenciju nezgodama na radu i profesionalnim bolestima. U procesu prikupljanja podataka iskoristili bi se statistički podaci koje su prikupile institucije socijalne zaštite. Ipak, potrebno je napraviti razliku između pravnih aspekata koji se odnose na kompenzaciju, i analitičkih aspekata, u cilju izbjegavanja problema duplog izvještavanja. Neki su eksperti također priznali da postoji opći problem nedovoljnog izvještavanja o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima. Potrebno je dužnu pažnju pokloniti aspektu učestalosti nezgoda na radu i profesionalnih bolesti zbog lekcija koje se iz njih mogu izvuci.

12. Neki su eksperti naglasili da, mada je važno dopuniti kodeks aneksima koji se spominju u dokumentu, evidencija i notifikacija o profesionalnim bolestima ne bi trebala biti ograničena na one koji se pojavljuju na listi profesionalnih bolesti (sa amandmanima 1980) Konvencije o beneficijama za profesionalne ozljede 1964 (Br. 121). Potrebno je shvatiti da će se vjerojatno pojaviti nove profesionalne bolesti u slučaju onih bolesti koje imaju dugi period latentnosti nakon izlaganja radnika profesionalnim rizicima.

13. U razmatranju ciljeva Kodeksa, eksperti su naglasili potrebu da prominentnije mjesto daju elementu statistike. Dogovorili su se o konzistentnosti u prikupljanju statističkih podataka na razini zemlje, u pogledu poboljšanja međunarodne komparabilnosti, i o razmatranju prometnih nezgoda na putu do i sa posla, u promicanju progresivnog razvoja procedura i metoda evidentiranja i notifikacija. Nezgode na putu su donijele ozbiljne gospodarske poteškoće poduzecima i zaslužile pažnju. Eksperti su se složili da prošire obuhvat zakona dodajući i tekst koji se odnosi na unaprjeđenje svijesti među zdravstvenim organizacijama o potencijalnim efektima rada osobe na zdravlje njihovih pacijenata. Odlučili su da nema potrebe toliko proširiti zaštitu da obuhvati predmete kao što je praćenje vanjske okolišne radnika supstancijama koje se šire zrakom pošto je ovo adekvatno pokriveno drugim MOR-ovim kodeksima prakse i iz razloga što je predmet okolišne izloženosti izvan obima kodeksa prakse o evidenciji i notifikaciji o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima.

14. Uloga socijalne zaštite na planu prevencije nezgoda na radu i profesionalnih bolesti je uživala posebnu pažnju. Rad na ovom planu je također težio da potakne vlade da usklade statističke sustave i definicije ne-profesionalnih bolesti, kao što su prometne nezgode, nezgode u kući i na rekreaciji, da bi omogućili bolje korištenje statističkih podataka za svrhu prevencije, što je bilo posebno korisno u prevenciji nezgoda na putu na posao, što nije bilo pod kontrolom poslodavca.

15. Nakon ekstenzivne rasprave o listi definicija predviđenoj u kodeksu, eksperti su se složili, u nekim slučajevima, da se drže teksta iz prethodnih instrumenata MORa da bi postigli dosljednost. Receno je i da su definicije drugih termina kreirane da budu, u mjeri koja je realno ostvariva, kompatibilne sa formulacijama koje se pojavljuju u nekim nacionalnim legislativama u pokušaju promicanja sklada u prikupljanju podataka o evidenciji i notifikaciji o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na posao, opasnim pojavama i incidentima. U tom pogledu, eksperti su našli da je potrebno poticati nadležne organe da u izradi koncepata i terminologije koja se odnosi na evidentiranje i notificiranja o profesionalnim podacima budu konzistentni sa definicijama koje se pojavljuju u ovom kodeksu, i u drugim međunarodnim instrumentima, kako bi ostvarili uskladenost. Eksperti su se također složili da u ovom kodeksu brišu referencu na definicije nekih termina, posebice u slučajevima gdje su dovoljno elaborirane u glavnom tekstu dokumenta. Nakon duge diskusije o terminu "predstavnicima radnika" i pokušaja radne skupine da formulira novu definiciju, odlučeno je na sastanku da se citira Konvencija o predstavnicima radnika (Workers' Representatives Convention) iz 971 (Br. 135). Kao odgovor na upite nekih stručnjaka o obuhvatu termina "nacionalni" u ovom kodeksu, pravni savjetnik je prenio ucesnicima da se tu smatraju državni i federalni sustavi.

16. U diskusiji o politici evidentiranja, notifikacije i istraživanja o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima, eksperti su podržali jedan broj odredaba koje su prilagodile tekst već ranije korišten u Konvenciji o zaštiti na radu i zdravlju (Occupational Safety and Health Convention) 1981 (br. 1655) i Konvenciji o uslugama zdravstvene zaštite na radu (Occupational Health Services Convention), 1985 (Br. 161). Složili su se da je zadatak nadležnih organa da uspostave i primijene nacionalni sustav evidentiranja, notifikacije i istraživanja nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla, opasnih dešavanja i incidenata. Također su odlučili da tripartitna tijela i druge zainteresirane organizacije imaju važnu ulogu u promicanju koordinacije i implementacije nacionalnih politika na tom planu. Kao posljedica toga, dodatno je potvrđena potreba da poslodavci i radnici i njihove organizacije rade zajedno. Sastanak je skrenuo pozornost na doprinos evidencije i notifikacije i istraživanja nezgoda na radu i profesionalnih bolesti unaprjedenju prevencije.

17. Eksperti su se također složili da implementaciju nacionalnih sustava navedenih pod paragrafom 16 gore u tekstu trebaju provesti poslodavci uz konzultacije sa radnicima i njihovim predstavnicima. Dalje, odlučeno je da kada god dva ili više poslodavaca pokrenu aktivnosti istodobno na istom radnom mjestu, trebaju surađivati pri primjeni nacionalne politike, i da nadležni organ treba propisati mehanizam takve suradnje.

18. U općoj diskusiji o pravnim, institucionalnim i administrativnim aranžmanima za uspostavljanje sustava izvještavanja, evidentiranja i notifikacije, dogovoreno je da nadležni organi, zajedno sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, odredi relevantne koncepte i terminologiju. Također je postignut opći koncenzus da koncepti i terminologija trebaju biti konzistentni sa ovim kodeksom i sa međunarodnim sporazumima i preporukama.

19. Na sastanku je priznata vrijednost i potreba za postojanjem liste profesionalnih bolesti koja će služiti kao orijentir, posebno u zemljama koje su bile u različitim fazama razvoja i u kojima takve liste nisu postojale. Ipak, eksperti su svjesni i teškoca koje sa sobom nosi

priznavanje profesionalnih bolesti. Kao posljedica toga, sastanak je preporučio da se Aneks A, pod naslovom "Raspored I: Lista profesionalnih bolesti (sa amandmanima 1980) Konvencije o beneficijama za ozljede na radu (Employment Injury Benefits Convention) 1964 (No. 121)" ažurira i da se lista profesionalnih bolesti dana u Aneksu B, na temelju prijedloga Neformalnih konzultacija o reviziji liste profesionalnih bolesti, koja je pridodana Konvenciji o beneficijama za ozljede na radu (Employment Injury Benefits Convention) 1964 (Br. 121), u organizaciji MOR-a 1991, koristi kao jedan primjer proširene liste. Na sastanku je također izraženo mišljenje da bi nadležni organi trebao biti odgovoran za klasifikaciju informacije koja im je dostavljena i za promicanje takve klasifikacije sa ciljem pomaganja uspostave uzročno-posljedičnog odnosa između profesionalnih bolesti i njihovih agenata.

20. Glede odnosa između aranžmana propisanih Konvencijom o beneficijama za ozljede na radu (Employment Injury Benefits Convention) 1964 (Br. 121) i aranžmana koji postoje za evidentiranje i notifikaciju o profesionalnim bolestima, na sastanku je odlučeno da se izostavi navođenje jedinstvenog i specifičnog sustava u ovom kodeksu. Dužna zabrinutost u vezi sa ovim pitanjem se treba izraziti u uvodu u ovaj kodeks, gdje bi se trebala izraziti potpora sustava koji omogućava svaku vrstu informacije. U uvodu bi također jednako trebalo naglasiti ulogu institucija socijalne zaštite na planu prevencije nezgoda na radu i profesionalnih bolesti.

21. U raspravi o izvještavanju na razini poduzeća, naglašena je obveza poslodavca da uspostavi potrebne aranžmane za izvještavanje, kao i dužnost radnika da vrši prijavljivanje. Jednako je naglašena potreba ocuvanja prava radnika u odnosu na povjerljivost njihovih zdravstvenih i osobnih podataka koji su u posjedu poslodavca, sukladno Preporukama za zdravstvene usluge zaštite na radu (Occupational Health Services Recommendation) 1985 (Br. 171).

22. Eksperti su priznali da je teško izraditi za sve istu formu nezgoda na radu i profesionalnih bolesti. Ipak, postoji mišljenje da bi se standardizacija formulara mogla primijeniti u slučajevima gdje su kategorije nezgoda na radu i profesionalnih bolesti slične. Nacionalni zakoni ili propisi bi također trebali odrediti sadržaj i format evidencije na razini poduzeća, kao i vremenski rok u kojemu se treba izvršiti prijavljivanje, i vremenski rok za koji se evidencija treba čuvati u obliku koji se može ponovno izvuci. Receno je da bi prihvatljivost izvješća o kompenzacionom osiguranju radnika i izvješće o nezgodi kao evidencije moglo biti korisno za notifikaciju.

23. Eksperti su se složili da u kodeks uključe dvije razine prikupljanja podataka za notifikaciju o nezgodama na radu. Na prvoj razini bi se prikupljala minimalna količina potrebnih informacija, i ova razina se smatra korisnom za zemlje gdje sustavi evidentiranja i notifikacije nisu tako razvijeni, dok bi druga razina sadržavala dodatne informacije. Na obje razine, informacija o broju radnika, kao pokazatelj veličine organizacije, je smatrana od suštinske važnosti, pošto je korisna za izradu trendova na planu zaštite na radu i zdravstvenih pitanja koji su karakteristični za male i srednje organizacije.

24. Postoji opći konsenzus da se briše odjeljak o istraživanju za preventivne radnje iz Poglavlja 6., postoji se ovo pitanje smatra inkriminirajućim, i kao tako, odvratio bi respodente od dostavljanja informacija. Posljedica toga bi bilo nedovoljno izvještavanje. Iz istog razloga, pitanja koja su po prirodi inkriminirajuća su izbrisana i iz drugih odjeljaka.

25. Eksperti su zapazili da je obveza osobe koja ima kontrolu nad organizacijom koja sklapa ugovor sa samozaposlenom osobom da radi da uspostavi aranžmane na razini poduzeća za izvještavanje, evidenciju i notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima. Također je navedeno da samo-zaposlena osoba treba biti odgovorna za pravljenje odgovarajućih aranžmana za notifikaciju u vlastitom poduzeću.

26. U raspravi o prikupljanju i objavljivanju statističkih podataka, eksperti su se složili da definiraju period na koji se odnose statistički podaci kao jednu kalendarsku godinu sa ciljem promicanja uskladjivanja između različitih zemalja. Mada priznaju da navod stopa učestalosti, pojavnosti i ozbiljnosti u nacrtu kodeksa može biti mjerilo izgubljenog vremena zbog nezgoda na radu i profesionalnih bolesti, eksperti su se složili da ne traže informacije o njihovim izravnim i neizravnim troškovima, pošto dokument nije predvidio mehanizam kojim bi se prikupljali potrebni podaci.

27. Na sastanku je odlučeno da se doda termin “nezgode na putu na i sa posla” i “inciden-ti” u naslov koji se odnosi na istraživanje, kako bi se bolje prikazao obuhvat ovog predmeta u poglavlju. U diskusiji o aranžmanima za vršenje istrage od strane inspekcija rada ili drugih ovlaštenih agencija, eksperti su se također složili da predstavnici poslodavaca i radnika treba-ju imati mogućnost da prate istražitelje, pod uvjetom da, po mišljenju istražitelja, ovakav aranžman neće negativno utjecati na objektivnost istrage. Isto tako, dogovoreno je da, kada je istraga povjerena drugim tijelima, a ne inspekcijama rada ili drugim ovlaštenim agencijama, ti bi aranžmani trebali predvidjeti uključivanje u istragu predstavnika odnosnih poslodavaca i predstavnika odnosnih radnika.

28. Postignut je opći konsenzus da u provođenju svojih istraga, poslodavci trebaju izvještavati o identificiranim potrebnim mjerama sprječavanja ponovnog pojavljivanja nezgoda na radu i profesionalnih bolesti. Na sastanku je istaknuto da predstavnici radnika trebaju imati pravo, sredstva i potrebno vrijeme, bez gubitka plate, da učestvuju u takvim istragama.

1. Opce odredbe

1.1 Ciljevi

Ciljevi ovog kodeksa su:

- (a) povećati obuhvat i učinkovitost istraga uzroka nezgoda na radu i profesionalnih bolesti, i identifikaciju i primjenu preventivnih mjera;
- (b) uspostaviti opća načela i usmjeriti različite aktivnosti u pojedinim zemljama u nacionalno konzistentan sustav prikupljanja pouzdanih informacija o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima, sa ciljem promicanja međunarodne usporedivosti;
- (c) pružiti orijentaciju u uspostavi pravnih, administrativnih i praktičnih okvira za evidentiranje nezgoda na radu i profesionalnih bolesti, i za notifikaciju o njima;
- (d) promicati uvođenje, praćenje i procjenu jedinstvenih procedura metoda evidencije nezgoda na radu i profesionalnih bolesti, i za notifikaciju nadležnih organa o njima;
- (e) poboljšati sveobuhvatnost, usporedivost i analizu statističkih podataka o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima;
- (f) promicati progresivni razvoj procedura i metoda evidentiranja i notificiranja o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, bolestima na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima;
- (g) promicati svijest među organizacijama zdravstvene zaštite o potencijalnim efektima rada na zdravlje njihovih pacijenata, sa ciljem pružanja pomoći nadležnim organima da prikupe sveobuhvatnije informacije o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima.

Osim toga, dane su preporuke o ekvivalentnim zahtjevima za evidentiranje i notifikaciju o nezgodama na putu na i sa posla opasnim pojavama i incidentima.

1.2 Obuhvat

1.2.1 Odredbe ovog kodeksa se odnose na sve grane gospodarske aktivnosti, sva poduzeća i sve radnike, bez obzira na njihov zaposlenički status.

1.2.2 Odredbe ovog kodeksa se trebaju smatrati temeljnim preporukama za evidentiranje i notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima. Stroži nacionalni i međunarodni propisi imaju prednost nad ovim preporukama.

1.2.3 U ovom kodeksu, notifikacija nadležnim organima obuhvata sve fatalne nezgode na radu, nezgode na radu koje uzrokuju gubitak radnog vremena i sve profesionalne bolesti koje se nalaze na nacionalnoj listi, ili su pokrivena propisanim definicijama tih bolesti.

1.2.4 U ovom kodeksu, evidentiranje na razini poduzeća također obuhvata nezgode na radu i profesionalne bolesti koje nisu pokrivena zahtjevima za notifikaciju navedenim u stavovima 1, 2, 3 gore, posebno nezgode na putu na i sa posla i nezgode koje ne uzrokuju gubitak radnog vremena.

1.3 Definicije

U ovom kodeksu, slijedeći termini imaju slijedeća značenja:

Nezgodna na putu na i sa posla: Nezgoda do koje dođe na izravnom putu između mjesta rada i:

(a) glavnog ili sporednog mjesta stanovanja radnika;

mjesta gdje radnik obično konzumira svoje obroke; ili

(b) mjesta gdje radnik obično prima naknadu za svoj rad.

koja uzrokuje smrt ili tjelesnu povredu koja dovodi do gubitka radnog vremena. Prometne nezgode u kojima učestvuju radnici za vrijeme radnog vremena i do kojih dođe u vrijeme plaćenog radnog vremena se smatraju nezgodama na radu.

Nadležni organ: Ministar, odjel vlade ili drugi javni organ koji ima ovlasti da izdaje propise, naloge i druge instrukcije koji imaju snagu zakona. Prema nacionalnim zakonima odnosno propisima, nadležni organi se mogu imenovati da nose odgovornost za određene aktivnosti, kao što je primjena nacionalne politike i procedura za izvještavanje, evidentiranje i notifikaciju, kompenzacije radnicima i razradu statističkih podataka.

Nadležna osoba: Osoba koja posjeduje odgovarajuću obuku i efikasno znanje, iskustvo i vještine za izvršavanje određenog posla, u dobrim sigurnosnim uvjetima. Nadležni organ može definirati odgovarajuće kriterije za dezinaciju takve osobe, i može odrediti dužnosti koje će joj biti dodijeljene.

Opasna pojava: Događaj koji se može odmah identificirati kao događaj definiran nacionalnim zakonima i propisima, koji potencijalno može uzrokovati povredu ili bolest osoba koje rade ili javnosti.

Poslodavac: Svaka fizička ili pravna osoba koja zapošljava jednog ili više radnika.

Poduzeće²: Institucionalna jedinica ili najmanja kombinacija institucionalnih jedinica koja sadrži i izravno i neizravno kontrolira sve potrebne funkcije za izvršavanje vlastitih proizvodnih aktivnosti.

Establišment: Poduzeće odnosno, dio poduzeća koje se neovisno bavi jednom, ili pretežno jednom vrstom gospodarske aktivnosti na ili iz jedne lokacije ili unutar jednog geografskog područja, za koje postoje podaci, ili se mogu smisleno prikupiti, koji omogućavaju cirkulaciju operativnog viška.

Fatalna ozljeda na radu: Ozljeda na radu koja uzrokuje smrt.

Nesposobnost za rad: Nesposobnost izvršavanja normalnih radnih dužnosti.

Incident: Nesigurna pojava koja nastaje u toku rada, gdje nije došlo do osobne ozljede, ili gdje osobna ozljeda iziskuje samo tretman prve pomoći.

Povredu zdravlja: Vidi *ozljeda na radu*.

Gubitak radnog vremena: Izgubljeni dani, računati od, i uključivši dan nakon dana nezgode, mjereno kalendarskim danima, danima tjedna, radnim smjenama ili radnim danima. Preferira se da se ozbiljnost nezgode mjeri kalendarskim danima, dok su radni dani pogodniji

---

² Puni detalji se mogu naći u: Ujedinjeni narodi: Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih aktivnosti, statistička knjiga, (International Standard Industrial Classification of All Economic Activities, Statistical Paper), serije M. Br. 4, Rev. 3 (New York, 1990). Vidi Aneks C ovog kodeksa.

za mjerenje gospodarskog ucinka. Tamo gdje se koriste radni dani ili dani u tjednu, kad god je moguće trebala bi se dati procjena u kalendarskim danima.

Izgubljeno vrijeme: Vidi: *Gubitak radnog vremena.*

Ozljeda na radu koja nije fatalna: Nezgoda na radu koja ne uzrokuje smrt.

Notifikacija: Procedura propisana nacionalnim zakonima odnosno propisima, koja uspostavlja način na koji će:

- (a) poslodavac ili samo-zaposlena osoba podnijeti informacije koje se odnose na nezgode na radu, nezgode na putu na i sa posla, opasne pojave i incidente, ili
- (b) poslodavac, samo-zaposlena osoba, institucija osiguranja ili drugi izravno zainteresirani podnijeti informacije koje se odnose na profesionalne bolesti; prema potrebi i sukladno propisima nadležnog organa.

Nezgoda na radu: Pojava koja proistjece iz toka rada, a koja dovodi do:

- (a) fatalne ozljede na radu;
- (b) ozljede na radu koja nije fatalna.

Profesionalna bolest: Bolest stecena kao posljedica izlaganja faktorima rizika koji proistjecu iz radne aktivnosti.

Ozljeda na radu: Smrt, bilo kakva tjelesna ozljeda ili bolest koja nastaje kao posljedica nezgode na radu.

Evidentiranje: Procedura navedena u nacionalnim zakonima i propisima, koja uspostavlja načine na koje će poslodavac, odnosno samo-zaposlena osoba osigurati da se vode podaci o:

- (a) nezgodama na radu i profesionalnim bolestima;
- (b) nezgodama na putu na i sa posla; i
- (c) opasnim pojavama i incidentima.

Izvještavanje: Procedura koju odredi poslodavac sukladno domaćim zakonima i propisima i sukladno praksi na snazi u poduzeću, za podnošenje od strane radnika njihovom neposredno nadređenom, nadležnoj osobi ili nekoj drugoj navedenoj osobi ili tijelu, informacija o:

- (a) svim nezgodama na radu ili povredama zdravlja do kojih dođe u tijeku rada ili u svezi s radom;
- (b) sumnji na profesionalnu bolest;
- (c) nezgodama na putu na i sa posla; i
- (d) opasnim pojavama i incidentima.

Samo-zaposlena osoba: Prema definiciji nadležnog organa, uz referencu na najnoviju verziju Međunarodne klasifikacije statusa zaposlenosti (International Classification of Status in Employment – ICSE)³.

Radnik: Svaka osoba koja obavlja posao, bilo redovito ili privremeno, za poslodavca.

Predstavnici radnika: Svaka osoba koja je priznata kao takva prema domaćem zakonu ili praksi, sukladno Konvenciji o radničkim predstavnicima (Workers' Representatives Convention) 1971 (No. 135).

---

³ Vidi Aneks E ovom kodeksu.

2. Politika evidencije, notifikacije i istrage nezgoda na radu, profesionalnih bolesti i opasnih pojava, i odnosne statističke podatke

2.1 Politika i nacela na nacionalnoj razini

2.1.1 Svaka vlada treba nominirati nadležni organ odnosno organe, već prema potrebi, koji bi, u svjetlu nacionalnih uvjeta i prakse i uz konzultacije sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, formulirali, primijenili i povremeno revidirati koherentnu nacionalnu politiku (dalje u tekstu: "politika") i nacela o:

- (a) evidentiranju, notificiranju i istrazi nezgoda na radu i profesionalnih bolesti;
- (b) evidentiranju, notifikaciji i istrazi o nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima; i
- (c) kompilaciji, analizi i objavljivanju statističkih podataka o tim nezgodama, bolestima i pojavama.

2.1.2 Nacionalna politika bi trebala:

- (a) imati za cilj prevenciju nezgoda i ozljeda zdravlja koje nastaju kao posljedica, povezani ili se pojavljuju za vrijeme izvršavanja posla, putem identificiranja i minimiziranja uzroka nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, opasnih pojava i incidenata u radnoj sredini;
- (b) inicirati odgovarajuće nacionalne aktivnosti;
- (c) ojacati razne nacionalne aktivnosti i usmjeriti ih u dosljedan sustav prikupljanja pouzdanih informacija o nezgodama na radu, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima;
- (d) uspostaviti opća nacela i uniformne procedure o izvještavanju, evidentiranju i notificiranju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima, i primijeniti ih u svim granama gospodarske aktivnosti i u svim poduzecima;
- (e) omogućiti dostavljanje godišnjih statističkih podataka o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima, kao i o nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima, prema potrebi;
- (f) omogućiti vršenje komparativne analize.

Da bi se osigurala koherentnost politike i mjera njene primjene, nadležni organ bi trebao:

- (g) uspostaviti respektivne funkcije i odgovornosti uključenih javnih organa, poslodavaca i radnika i njihovih organizacija i drugih, uzimajući u obzir komplementarni karakter tih dužnosti i odgovornosti i nacionalne uvjete i prakse.
- (h) odrediti aranžmane koji pogoduju nacionalnim uvjetima i praksama za osiguravanje potrebne koordinacije između pojedinih organa i tijela pozvanih da provode politiku.

2.1.3 Nadležni organ bi trebao uspostaviti i progresivno primjenjivati nacionalni sustav za evidentiranje, notifikaciju i istragu o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima za sve grane gospodarske aktivnosti i za sva poduzeca i za sve radnike, bez obzira na njihov status zaposlenosti.

2.1.4 Usvojene odredbe bi trebale biti adekvatne i pogodne za određene vrste poduzeća i radni status radnika.

2.1.5 Ako ovakav nacionalni sustav ne može biti odmah primijenjen u svim poduzecima i za sve vrste radnog statusa radnika, nadležni organ bi trebao izraditi planove njegovog progresivnog proširenja, uz konzultiranje najreprezentativnijih organizacija radnika i poslodavaca.

2.1.6 Kada god to iziskuju okolnosti, i nacionalni uvjeti i prakse dopuštaju, koordinaciju i primjenu politike treba promovirati tijelo sacinjeno od najreprezentativnijih organizacija poslodavaca i radnika i drugih uključenih organizacija i organa, prema odredbama nacionalnih zakona i propisa ili odredbama nadležnog organa.

2.1.7 Nadležni organ treba osigurati provođenje nacionalnih zakona odnosno propisa koje se odnose na politiku preko adekvatnog i odgovarajućeg sustava inspekcije.

2.1.8 Sustav provođenja treba predvidjeti adekvatne kazne za kršenje nacionalnih zakona i propisa koji se odnose na politiku.

2.1.9 Nadležni organ treba u odgovarajućim intervalima revidirati situaciju u odnosu na politiku i njenu primjenu, bilo u cjelini ili u odnosu na određena područja, sa ciljem identificiranja najvećih problema, izrade djelotvornih problema za njihovo prevazilaženje, određivanja prioriteta za poduzimanje akcije, i evaluacije rezultata.

2.1.10 Nadležni organ treba osigurati da se poslodavcima i radnicima pruže smjernice, koje će im pomoći da ispune svoje zakonske obveze prema politici.

2.1.11 U odgovarajućim slučajevima, nadležni organ treba propisati opće procedure za suradnju između poslodavaca kada god dva ili više poduzeća istodobno vrše aktivnost na istom radnom mjestu.

2.2 Politika i načela na razini poduzeća

2.2.1 Za implementaciju nacionalne politike i načela uspostavljenih od strane nadležnih organa, poslodavac, nakon provođenja konzultacija sa radnicima odnosno njihovim predstavnicima, treba predvidjeti adekvatne aranžmane na razini poduzeća prema kojima će:

- (a) radnici, u toku svoga rada, surađivati sa poslodavcem u izvršavanju obveza koje su im dane;
- (b) radnici odnosno njihovi predstavnici surađivati sa poslodavcem u implementaciji usvojenih načela;
- (c) radnici odnosno njihovi predstavnici u poduzeću imati adekvatne informacije o mjerama koje poduzima poslodavac kod ostvarivanja politike i uspostavljenih načela, i mogu konzultirati njihove reprezentativne organizacije o tim informacijama;
- (d) radnici odnosno njihovi predstavnici u poduzeću proći odgovarajuću obuku u ostvarivanju uspostavljenih načela.

2.2.2 Mjere za implementaciju politike ne bi trebali predviđati nikakve troškove za radnike.

2.2.3 Kada god dva ili više poslodavaca poduzimaju aktivnosti istodobno na istom radnom mjestu, trebaju ostvariti suradnju u predviđanju efikasnih aranžmana za implementaciju politike. Nadležni organi trebaju propisati opća načela ove suradnje kada je to potrebno.

3. Zakonski, institucionalni i administrativni aranžmani za uspostavu sustava, izvještavanja, evidentiranja i notifikacije

3. Opce odredbe

3.1.1. Sukladno nacionalnim zakonima odnosno propisima, ili na bilo koji drugi način koji je sukladan nacionalnim uvjetima i praksi, nadležni autoritet, nakon provedenih konzultacija sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, trebaju odrediti koncepte i terminologiju koja se bavi evidencijom i notifikacijom o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima; oni trebaju biti sukladni ovom zakonu i međunarodnim sporazumima i preporukama, i trebaju promovirati usklađivanje metodologija i usporedivost statističkih podataka.

3.1.2. Nadležni organ bi posebice trebao:

- (a) specificirati koje kategorije odnosno vrste nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla, opasnih pojava i incidenata su predmet zahtjeva za izvještavanje, evidentiranje i notifikaciju;
- (b) uspostaviti i primjenjivati jednake zahtjeve i procedure za poslodavce i radnike na razini poduzeca, liječnika, zdravstvene službe i drugih tijela, prema potrebi, u vezi sa izvještavanjem i evidentiranjem nezgoda na radu, slučajeva i sumnji na slučaj profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima;
- (c) uspostaviti i primjenjivati jednake zahtjeve i procedure za notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima nadležnim organima, institucijama osiguranja, inspekcijama rada, zdravstvenim službama i tijelima izravno zainteresiranim, već prema potrebi;
- (d) predvidjeti odgovarajuće aranžmane za vršenje potrebne koordinacije i suradnje između pojedinih organa i tijela;
- (e) predvidjeti odgovarajuće aranžmane za smjernice koje će se dati poslodavcima i radnicima, kako bi im pomogle u ispunjenju njihovih zakonom propisanih obveza.

3.1.3. Ovi zahtjevi i procedure se trebaju primjenjivati na sve radnike u svim granama gospodarske aktivnosti, bez obzira na njihov zaposlenički status, i u cijeloj zemlji.

3.1.4. Putem nacionalnih zakona odnosno propisa, ili na drugi način koji je sukladan nacionalnim uvjetima i praksi, nadležni organ treba:

- (a) propisati listu bolesti, koja obuhvata najmanje bolesti pobrojane u najnovijoj verziji Rasporeda I u Konvenciji o beneficijama za ozljede na radu (Employment Injury Benefits Convention) 1964 (No. 121) (sadašnja verzija sa amandmanima iz 1980 je ovdje dana kao Aneks A kodeksa), koje se imaju smatrati profesionalnim bolestima prema propisanim uvjetima; ili
- (b) uključiti u svoju legislativu opću definiciju profesionalnih bolesti, koja će biti dovoljno široka da obuhvati najmanje bolesti pobrojane u Rasporedu I gore navedene Konvencije; ili
- (c) propisati listu bolesti koja je sukladna pod-paragrafu (a) gore, dopunjena općom definicijom profesionalnih bolesti i predvidjeti druge odredbe, kao što je sustav klasifikacije, za određivanje da profesija izaziva bolesti koje nisu tu navedene ili koje se pokazuju u uvjetima koji se razlikuju od gore propisanih.

3.1.5. Nadležni organ treba periodično revidirati propisanu listu profesionalnih bolesti i progresivno je proširivati. Možda može razmotriti sadržaj Aneksa B ovoga kodeksa, kao primjer predloženih bolesti koje se mogu uključiti na takvu listu.

3.1.6. Nadležni organ treba osigurati, odgovarajućim sredstvima i mjerama, da propisana lista profesionalnih bolesti bude poznata i dostupna liječnicima, zdravstvenoj službi, institucijama osiguranja, poslodavcima i radnicima, i njihovim reprezentativnim organizacijama.

3.1.7. Nadležni organ treba, putem nacionalnih zakona i propisa, nastojati postići koordinaciju aranžmana propisanih Konvencijom o beneficijama za ozljede na radu (Employment Injury Benefits Convention) 1964 (Br. 121), i aranžmana za evidentiranje i notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima.

3.1.8. Sukladno nacionalnim zakonima i propisima, poslodavac treba osigurati da se predvide načini unutar poduzeća koji će moći zadovoljiti uvjete evidentiranja i notifikacije informacija u vezi sa:

- (a) sustav beneficija u slučaju ozljede na radu i profesionalne bolesti; i
- (b) sustav evidentiranja i notificiranja o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima.

3.1.9. Poslodavac treba radnicima i njihovim predstavnicima u poduzeću pružiti informacije o aranžmanima za evidentiranje i notificiranja informacija koje su potrebne za određivanje beneficija u slučaju nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla, opasnih pojava i incidenata.

3.2 Klasifikacija informacija koje će se evidentirati i notificirati

3.2.1. Nadležni organ treba predvidjeti odgovarajuće aranžmane za klasifikaciju informacija o kojima je notificiran treba promovirati klasifikaciju specificiranih vrsta informacija koje se drže evidentirani na razini poduzeća. Klasifikacija koja će se koristiti treba biti sukladna najnovijim verzijama usvojenih međunarodnih klasifikacijskih sustava u ovom kodeksu, kako slijedi:

- (a) *gospodarska aktivnost poslodavčevog poduzeća ili establišmenta:*
Medunarodna standardna klasifikacija svih gospodarskih aktivnosti (International Standard Classification of All Economic Activities – ISIC) (široka struktura najnovije verzije, usvojena 1989, dana je u Aneksu C ovoga kodeksa), ili industrijska klasifikacija koja se može konvertirati u ovaj međunarodni standard;
- (b) *profesija:*
Medunarodna standardna klasifikacija profesija (International Standard Classification of Occupations – ISCO) (klasifikacija najnovije verzije, ISCO-88, dana je kao Aneks D uz ovaj kodeks), ili klasifikacija profesija koja se može konvertirati u ovaj međunarodni standard;
- (c) *zaposlenički status:*
Medunarodna klasifikacija zaposleničkog statusa (International Classification of Status in Employment – ICSE) (klasifikacija najnovije verzije, usvojena 1993, dana je kao Aneks E uz ovaj kodeks);
- (d) *priroda i mjesto tjelesne ozljede, vrsta nezgode, agencija vezana za ozljedu odnosno nezgodu:*

Aneksi F, G, H i I ovog kodeksa sadrže najnovije verzije klasifikacija za svrhe statističke obrade, respektivno.

3.2.2. Nadležni autoritet, nakon provedenih konzultacija sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika, treba promovirati razvitak sustava klasifikacije za fizičke, kemijske i biološke izloženosti u radnom okruženju.

4. Izvještavanje na razini poduzeca

4.1. Poslodavac, nakon obavljenih konzultacija sa radnicima odnosno njihovim predstavnicima u poduzecu, treba uspostaviti aranžmane, koji su sukladni nacionalnim zakonima i propisima, kojima omogućuje radnicima da ispune zahtjev prijavljivanja svom neposredno nadređenom, bez štete po sebe, svake situacije za koju imaju osnovano opravdanje da smatraju da predstavlja neposrednu i ozbiljnu opasnost za njihov život ili zdravlje.

4.2. Poslodavac, nakon obavljenih konzultacija sa radnicima odnosno njihovim predstavnicima u poduzecu, treba uspostaviti aranžmane, koji su sukladni nacionalnim zakonima i propisima, kojima omogućuje radnicima da ispune zahtjev prijavljivanja svake ozljede na radu, sumnje na slučaj profesionalne bolesti, nezgode na putu na i sa posla, opasne pojave ili incidenta.

4.3. Ti aranžmani trebaju sadržavati:

- (a) odredbe o informacijama radnika, radničkih predstavnika, liječnika i drugih adekvatnih osoba o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, opasnim pojavama i incidentima u poduzecu, i nezgodama na putu na i sa posla;
- (b) identifikaciju nadležne osobe, gdje je to potrebno:
  - (i) koja će primiti ove informacije u ime poslodavca i poduzeti potrebne radnje; i
  - (ii) koja će poduzeti odgovarajuće istražne radnje u ime poslodavca, nakon primitka tih informacija.
- (c) mjere kojima se osigurava povjerljivost osobnih i medicinskih podataka koji se nalaze u posjedu poslodavca, sukladno nacionalnim zakonima i propisima, uvjetima i praksom.

5. Aranžmani evidencije

5.1. Na nacionalnoj razini

5.1.1 Nacionalni zakoni odnosno propisi trebaju propisivati obvezu poslodavaca da uspostave i vode evidenciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima, sukladno odredbama nadležnog organa.

5.1.2 Da bi se osiguralo da svi se potrebni podaci i informacije prikupljaju na sustavitičan način, i da se predvidi metodologija istraživanja nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla, opasnih pojava i incidenata, nacionalni zakoni odnosno propisi trebaju propisati koji podaci i informacije će se evidentirati. Kada se u ove svrhe koriste obrasci, ti obrasci treba da su standardizirani.

5.1.3 Informacije čije se evidentiranje propisuje na razini poduzeca treba obuhvatiti najmanje informacije o kojima treba izvršiti notifikaciju, sukladno Poglavlju 6 ovog kodeksa.

5.1.4 Nacionalni zakon odnosno propisi trebaju specificirati koje dodatne informacije mora evidentirati poslodavac, mada se njihova notifikacija ne propisuje. Ovo se odnosi na:

- (a) sve incidente gdje se ne prepoznaje neposredna tjelesna ozljeda;
- (b) specifične kategorije opasnih pojava;
- (c) nezgode na putu na i sa posla, ako je to primjenjivo.

5.1.5 Nacionalni zakoni odnosno propisi trebali bi posebno specificirati:

- (a) sadržaj i format te evidencije;
- (b) vremenski periodi u kojima se evidentiranje treba izvršiti;
- (c) vremenski period čuvanja evidencije;
- (d) da se ti podaci imaju prikupiti i čuvati na način koji poštuje povjerljivost osobnih i medicinskih podataka, sukladno nacionalnim zakonima i propisima, uvjetima i praksom, i sukladno stavci 6 Preporuka profesionalnim zdravstvenim službama (Occupational Health Services Recommendation), 1985 (171);
- (e) da poslodavac treba identificirati nadležnu osobu na razini poduzeca koja će pripremiti i voditi evidenciju; i
- (f) suradnju u proceduri evidentiranja kada dva ili više poslodavaca izvršavaju svoje aktivnosti istodobno na istoj lokaciji.

5.2. Na razini poduzeca

5.2.1 Poslodavac treba uspostaviti načine, koji su sukladni nacionalnim zakonima i propisima, vođenja evidencije nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla, opasnih pojava i incidenata.

5.2.2 Ovi načini trebaju obuhvatiti:

- (a) identifikaciju nadležne osobe koja će pripremiti i voditi evidenciju svih nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla, opasnih pojava i incidenata, sukladni zahtjevima nacionalnih zakona i propisa; i

- (b) suradnju u proceduri evidentiranja kada dva ili više poslodavaca izvršavaju svoje aktivnosti istodobno na istoj lokaciji.

5.2.3 Poslodavac treba osigurati je evidencija o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima, raspoloživa i lako dostupna u svako razumno vrijeme.

5.2.4 U slučajevima kada se radi o ozljedi više od jednog radnika u jednom incidentu na radu, potrebno je voditi evidenciju za svakog ozlijeđenog radnika.

5.2.5 Izvješća o osiguranju naknade radnika i izvješća o nezgodi se trebaju podnijeti za notifikaciju i prihvatljivi su kao evidencija ako sadrže sve činjenice čije je evidentiranje propisano, ili su na odgovarajući način dopunjene.

5.2.6 Za svrhe inspekcije i kao informacija radničkim predstavnicima i zdravstvenim službama, poslodavci trebaju pripremiti evidenciju u vremenskom roku koji određuje nadležni organ, uz preporuku da taj rok ne bude duži od šest dana nakon izvršenog prijavljivanja.

5.2.7 Radnici tokom obavljanja svog posla trebaju surađivati sa poslodavcem u realizaciji aranžmana unutar poduzeća za evidentiranje i notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima i opasnim pojavama.

5.2.8 Poslodavac bi radnicima odnosno njihovim predstavnicima trebao pružiti odgovarajuće informacije koje se odnose na:

- (a) aranžmane evidentiranja; i
- (b) nadležnu osobu koju imenuje poslodavac koja će primiti i evidentirati informacije o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima.

5.2.9 Poslodavac bi radnicima odnosno njihovim predstavnicima trebao pružiti odgovarajuće informacije o svim nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, opasnim pojavama i incidentima u poduzeću, kao i o nezgodama na putu na i sa posla, koje će pomoći radnicima i poslodavcima da smanje rizik od izlaganja sličnim događajima.

6. Aranžmani notifikacije

6.1. Na nacionalnoj razini

6.1.1 Nadležni organ treba, putem nacionalnih zakona i propisa ili na drugi način koji je sukladno nacionalnim uvjetima i praksi, uspostaviti i primjenjivati postupke notifikacije o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, opasnim pojavama, nezgodama na putu na i sa posla, prema potrebi.

6.1.2 Potrebno je osigurati blisku suradnju između nadležnog organa odnosno organa, javnih autoriteta i reprezentativnih organizacija poslodavaca i radnika, kao i drugih zainteresiranih tijela, u formuliranju i primjeni procedura navedenih gore u stavku 6.1.1.

6.1.3 Nacionalni zakoni i propisi trebaju propisivati odgovarajuću notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama, slijedecim organima:

- (a) relevantno tijelo za provođenje (npr. inspekcija rada);
- (b) odgovarajuću osiguravajuću instituciju;
- (c) tijelo koje daje statističke podatke, ili
- (d) neko drugo tijelo.

6.1.4 Propisi na nacionalnoj razini trebaju specificirati:

- (a) odnosne informacije o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, opasnim pojavama i nezgodama na putu na i sa posla, već prema potrebi, čija se notifikacija vrši nadležnom organu, inspekciji rada, osiguravajućoj instituciji odnosno drugim tijelima;
- (b) vremenski rok za notifikaciju, kojeg, preferabilno, određuje poslodavac:
  - (i) na najbrži mogući način, odmah nakon prijavljivanja nezgode na radu koja je uzrokovala gubitak života;
  - (ii) u određenom roku za nezgode na radu i profesionalne bolesti.
- (c) propisani standardizirani obrazac za notifikaciju koji se koristi za podnošenje notifikacije nadležnom tijelu, inspekciji rada, osiguravajućoj instituciji odnosno drugim tijelima;
- (d) da poslodavac osobu na razini poduzeća koja će biti nadležna za notifikaciju;
- (e) odgovornosti, odgovarajući aranžmane i procedure koje omogućavaju poslodavcima da suraduju u proceduri notifikacije kada dva ili više poduzeća ostvaruju svoje aktivnosti istodobno na istoj radnoj lokaciji; i
- (f) sustav koji će se koristiti za klasifikaciju informacija (vidi Sekciju 3.2 ovog kodeksa).

Nacionalni zakoni i propisi trebaju specificirati da je notifikacija o profesionalnim bolestima od strane poslodavca obvezna, barem onda kada poslodavac primi medicinsku potvrdu koja navodi da jedan od njegovih radnika pati od profesionalne bolesti.

Ako je potrebna dodatna informacija koja prelazi obim informacija propisanih za notifikaciju, nacionalni zakoni i propisi trebaju specificirati slijedeće:

- (a) sadržaj i oblik povratnih informacija nadležnom organu, koje sadrže dodatne informacije;

- (b) učestalost i način na koji poslodavci trebaju uputiti povratnu informaciju nadležnom organu.

6.1.5 Nadležni organ treba evidentirati notifikacije na način koji će omogućiti da se ti podaci koriste za pravljenje odgovarajućih statističkih izvješća, uz korištenje sustava klasifikacije navedenog u stavku 3.2 ovog kodeksa, za vršenje analiza.

6.2 Na razini poduzeća

6.2.1 Poslodavac, nakon provedenih konzultacija sa radnicima i njihovim predstavnicima, treba uspostaviti aranžmane unutar poduzeća, sukladno nacionalnim zakonima i propisima, da izvrši notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, opasnim pojavama i nezgodama na putu na i sa posla, prema potrebi.

6.2.2 Aranžmani unutar poduzeća trebaju obuhvatiti:

- (a) identifikaciju osobe koja je nadležna za pripremu odgovarajuće notifikacije za podnošenje od strane poslodavca;
- (b) određenje odgovornosti za notifikaciju, kada dva ili više poslodavaca ostvaruju svoje aktivnosti istodobno na istoj radnoj lokaciji, sukladno zahtjevima domaćeg zakona i propisa.

6.3 Notifikacija o profesionalnim nezgodama

6.3.1 Opće

Treba izvršiti notifikaciju o svim nezgodama na radu, sukladno propisima nacionalnih zakona i propisa, nadležnom organu, inspekciji rada, odgovarajućoj osiguravajućoj instituciji, ili nekom drugom tijelu:

- (a) odmah nakon izvršene prijave o nezgodi na radu koja uzrokuje gubitak života;
- (b) u propisanom roku za druge nezgode na radu.

6.3.1.1 Notifikacije se trebaju izvršiti u roku koji će se odrediti, i na propisanim posebnim obrascima, kao što su:

- (a) izvješće o nezgodi za inspekciju rada;
- (b) izvješće o naknadi za osiguravajuću instituciju;
- (c) izvješće za tijelo koje izdaje statističke podatke; ili
- (d) jedinstven obrazac koji sadrži sve podatke potrebne svim tijelima.

6.3.2 Minimum informacija

Sa ciljem ispunjavanja zahtjeva o inspekcijama rada, osiguravajućim institucijama i tijelima za izdavanje statističkih podataka, obrasci propisani bilo u posebnom ili jedinstvenom obliku, moraju sadržavati najmanje slijedeće informacije:

- (a) o poduzeću, establišmentu i telefonski i faks broj (ako postoji):
  - (i) naziv i adresa poslodavca, i njegov telefonski i faks broj (ako postoji);
  - (ii) naziv i adresa poduzeća;

- (iii) naziv i adresa establišmenta (ako se razlikuje);
  - (iv) gospodarsku aktivnost establišmenta⁴; i
  - (v) broj radnika (velicina establišmenta);
- (b) ozlijeđenoj osobi:
- (i) ime, adresa, spol i dob;
  - (ii) zaposlenički status⁵;
  - (iii) profesija⁶;
- (c) ozljedi:
- (i) fatalna nezgoda;
  - (ii) nezgoda koja nije fatalna;
  - (iii) narav ozljede (npr. fraktura, itd.)⁷;
  - (iv) mjesto ozljede (npr. noga, itd.)⁸
- (d) nezgodi i njenom dešavanju:
- (i) geografska lokacija mjesta nezgode (uobičajeno radno mjesto, drugo radno mjesto unutar establišmenta ili van establišmenta);
  - (ii) datum i vrijeme;
  - (iii) radnja koja je dovela do nezgode – vrsta nezgode (npr. pad, itd.)⁹;
  - (iv) posrednik vezan za nezgodu (npr. ljestve, itd.)¹⁰.

6.3.2.1 Za nezgode na putu na i sa posla, potrebno je specificirati relevantne potrebne informacije čiju je notifikaciju potrebno izvršiti.

6.3.3 Detaljnije informacije

6.3.3.1 Nacionalni zakoni i propisi trebaju predvidjeti specifikaciju detaljnijih informacija, koje će sadržavati slijedeće:

- (a) o poduzeću, sestablišmentu i telefonski i faks broj (ako postoji):
- (i) naziv i adresa poslodavca, i njegov telefonski i faks broj (ako postoji);
  - (ii) naziv i adresa poduzeća;
  - (iii) naziv i adresa establišmenta (ako se razlikuje);
  - (iv) gospodarsku aktivnost establišmenta¹¹; i
  - (v) broj radnika (velicina establišmenta);
- (b) ozlijeđenoj osobi:
- (i) ime, adresa, spol i dob;

---

⁴ Vidi stav 3.2.1(a) i Aneks C

⁵ Vidi stav 3.2.1(c) i Aneks E

⁶ Vidi stav 3.2.1.(b) i Aneks D

⁷ Vidi Aneks F

⁸ Vidi Aneks G

⁹ Vidi Aneks H

¹⁰ Vidi Aneks I

¹¹ Vidi stav 3.2.1(a) i Aneks C

- (ii) zaposlenicki status¹²;
  - (iii) profesija¹³;
  - (iv) dužina rada za sadašnjeg poslodavca.
- (c) ozljedi:
- (i) fatalna nezgoda;
  - (ii) nezgoda koja nije fatalna;
  - (iii) narav ozljede (npr. fraktura, itd.)¹⁴;
  - (iv) mjesto ozljede (npr. noga, itd.)¹⁵
  - (v) broj kalendarskih dana nesposobnosti za rad.
- (d) nezgodi i njenom dešavanju:
- (i) geografska lokacija mjesta nezgode (uobicajeno radno mjesto, drugo radno mjesto unutar establišmenta ili van establišmenta);
  - (ii) datum i vrijeme;
  - (iii) smjena, vrijeme pocetka rada ozlijeđene osobe i broj sati rada u aktivnosti u kojoj je došlo do nezgode;
  - (iv) radna sredina (npr. podrucje radionice, ured, put, itd.);
  - (v) radni proces (npr. zavarivanje, održavanje, rucni transport, itd.);
  - (vi) radnju ozlijeđene osobe u trenutku nezgode (npr. zavarivanje, održavanje prese, ukljucivanje prese, vozila, itd.);
  - (vii) stvar ili stvari povezane sa aktivnosti ozlijeđene osobe (npr. mašina, alat, strujna presa, vozilo, itd.);
  - (viii) radnja koja je dovela do nezgode – vrsta nezgode (npr. pad, itd.)¹⁶;
  - (ix) posrednik vezan za nezgodu (npr. ljestve, itd.)¹⁷.

Kada se radi o nezgodama na putu na i sa posla, relevantne potrebne informacije cija se notifikacija treba izvršiti, trebaju biti specificirane.

6.4 Notifikacija o profesionalnim bolestima

Nacionalni zakoni i propisi bi trebali specificirati da notifikacija o profesionalnim bolestima sadrži najmanje slijedece informacije:

- (a) o poduzecu, establišmentu i telefonski i faks broj (ako postoji):
  - (i) naziv i adresa poslodavca, i njegov telefonski i faks broj (ako postoji);
  - (ii) naziv i adresa poduzeca;

---

¹² Vidi stav 3.2.1(c) i Aneks E

¹³ Vidi stav 3.2.1.(b) i Aneks D

¹⁴ Vidi Aneks F

¹⁵ Vidi Aneks G

¹⁶ Vidi Aneks H

¹⁷ Vidi Aneks I

- (iii) naziv i adresa establišmenta (ako se razlikuje);
- (iv) gospodarsku aktivnost establišmenta¹⁸; i
- (v) broj radnika (velicina establišmenta);
- (b) osobi pogodenoj profesionalnom bolešću:
  - (i) ime, adresa, spol i dob;
  - (ii) zaposlenički status¹⁹;
  - (iii) profesija u vrijeme kada je bolest dijagnosticirana; i
  - (iv) trajanju službe kod sadašnjeg poslodavca
- (c) profesionalnoj bolesti:
  - (i) naziv i narav profesionalne bolesti;
  - (ii) škodljivi agens, proces ili izlaganje kome se pripisuje profesionalna bolest;
  - (iii) opis posla koji je doveo do tog stanja;
  - (iv) trajanju izloženosti štetnim agensima ili procesima;
  - (v) datum dijagnosticiranja profesionalne bolesti.

6.5 Notifikacija o opasnim pojavama

6.5.1 Nacionalni zakoni i propisi trebaju specificirati da notifikacija o opasnim pojavama do kojih dode u svezi sa radnim aktivnostima, i čija je notifikacija nadležnim organima propisana, sadrži najmanje slijedeće informacije:

- (a) poduzecu, establišmentu i poslodavcu:
  - (i) naziv i adresa poslodavca, i njegov telefonski i faks broj (ako postoji);
  - (ii) naziv i adresa poduzeca;
  - (iii) naziv i adresa establišmenta (ako se razlikuje);
  - (iv) gospodarsku aktivnost establišmenta²⁰; i
  - (v) broj radnika (velicina establišmenta)²¹;
- (b) opasnoj pojavi:
  - (i) datum, vrijeme i mjesto;
  - (ii) vrsta opasne pojave;
  - (iii) okolnosti koje su dovele do opasne pojave.

---

¹⁸ Vidi stav 3.2.1(a) i Aneks C

¹⁹ Vidi stav 3.2.1(c) i Aneks E

²⁰ Vidi stav 3.2.1(a) i Aneks C

²¹ Vidi stav 3.2.1 (c) i Aneks E.

7. Proširenje sustava evidentiranja i notifikacije na samo-zaposlene osobe

7.1 Na nacionalnoj razini

7.1.1 Nacionalni zakoni odnosno propisi o izvještavanju, evidentiranju i notifikaciji o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima se također odnose na samo-zaposlene osobe²², prema određenju nadležnih organa.

7.1.2 Nacionalni zakoni odnosno propisi trebaju specificirati da se notifikacija nadležnim organima o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima koje se odnose na samo-zaposlene osobe u njihovom poduzeću podnosi na slijedeći način:

- (a) u slučaju smrti ili nezgode na radu, profesionalne bolesti ili opasne pojave koja nije fatalna, ali koja čini osobu nesposobnom za podnošenje notifikacije samo-zaposlene osobe, notifikaciju podnosi osoba koja ima kontrolu nad establišmentom, ili propisani nadležni organ.
- (b) u ostalim slučajevima, notifikaciju podnosi sama samo-zaposlena osoba.

7.1.3 Nacionalni zakoni odnosno, propisi trebaju predvidjeti da notifikacija o profesionalnim nezgodama samo-zaposlenih osoba do kojih dođe u drugom poduzeću, a ne u njihovom, treba biti na slijedeći način:

- (a) evidenciju i notifikaciju vrši poslodavac poduzeća koje je zahtijevalo da samo-zaposlena osoba izvrši rad;
- (b) notifikaciju vrši samo-zaposlena osoba vlastitoj osiguravajućoj instituciji, sukladno propisima paragrafa 7.1.3 (a) gore.

7.2 Na razini poduzeća

7.2.1 Osoba koja ima kontrolu nad establišmentom sa kojim samo-zaposlena osoba ima ugovor o radu treba predvidjeti aranžmane za izvještavanje, evidentiranje i notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima koje se mogu primijeniti na samo-zaposlene osobe.

7.3 Samo-zaposlena osoba

7.3.1 Samo-zaposlena osoba treba suradivati sa osobom koja ima kontrolu nad establišmentom sa kojim ima ugovor o radu, kako bi omogućila notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla i opasnim pojavama.

7.3.2 Samo-zaposlena osoba bi trebala, sukladno nacionalnim zakonima odnosno, propisima, podnijeti notifikaciju nadležnim organima o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla i opasnim pojavama koje nisu fatalne. Ako on/ona nisu u poziciji da to učine, samo-zaposlena osoba bi trebala predvidjeti odgovarajuće alternativne aranžmane.

---

²² Sukladno definiciji najnovije Međunarodne klasifikacije zaposleničkog statusa (International Classification of Status in Employment – ICSE), vidi Aneks E.

8. Statistika nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima Kompilacija i objavljivanje

8.1 Na nacionalnoj razini

Nadležni organ bi trebao predvidjeti nacine kompilacije o objavljivanja, barem jednom godišnje, statističkih podataka o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla i opasnim pojavama, na temelju informacija čija je notifikacija izvršena.

8.1.1 Kada je to praktično izvodivo, statističke podatke treba kompilirati nadležni organ na temelju notifikacija o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla i opasnim pojavama, bez obraca na dodatne povrate.

8.1.2 Jedinica koju treba evidentirati je:

- (a) osoba koja je smrtno stradala ili bila povrijeđena kao posljedica profesionalne nezgode ili nezgode na putu na i sa posla;
- (b) osoba pogođena posljedicama profesionalne bolesti; ili
- (c) opasne pojave.

8.1.3 Kada je jedna osoba podnijela više od jedne odvojene nezgode na radu ili bolesti u vremenu obuhvaćenom statističkim podacima, on/ona se treba računati odvojeno za svaku nezgodu odnosno bolest.

8.1.4 Period koji obuhvaćaju statistički podaci treba biti jasno definiran, i u idealnom slučaju ne bi trebao biti duži od jedne kalendarske godine.

8.1.5 Informacije o nezgodama na radu i profesionalnim bolestima koje se odnose na samo-zaposlene osobe, kao i podaci o nezgodama na putu na i sa posla, trebaju se obuhvatiti ovim statističkim podacima; ipak, ove informacije se trebaju prikazati odvojeno, tako da se može izvršiti odgovarajuća usporedba sa zemljama koje ovakve informacije ne uključuju u svoja nacionalna statistička izvješća.

8.1.6 Predstavljajući statističke podatke o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla i opasnim pojavama, nadležni organ treba osigurati da se pruže informacije o:

- (a) prirodi izvora statističkih podataka: npr. izravno izvještavanje od strane poslodavaca ili od raznih drugih tijela, kao što su osiguravajuće institucije ili inspekcije rada;
- (b) obimu statističkih podataka, posebno u odnosu na kategorije osoba, grane gospodarske aktivnosti, profesije, veličinu poduzeca, konstitutivne države zemlje odnosno, regioni;
- (c) korištene definicije;
- (d) korištene metode evidentiranja i notificiranja o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla i opasnim pojavama, i metode kompiliranja statističkih podataka;
- (e) kvaliteti statističkih podataka;
- (f) ranijim statističkim podacima, ako postoje.

8.1.7 Kod kreiranja odnosno revidiranja koncepata, definicija i metodologije koja je korištena u prikupljanju, kompilaciji i objavljivanju ovih statističkih podataka, nadležni organ treba uzeti u obzir najnovije standarde i smjernice uspostavljene pod okriljem MOR-a ili druge relevantne međunarodne organizacije.

8.1.8 Kod kreiranja odnosno revidiranja koncepata, definiranja i odabira metodologije koja će se koristiti kod kompiliranja i objavljivanja tih statističkih podataka, nadležni organ treba izvršiti konzultacije sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika.

8.1.9 Kod objavljivanja statističkih podataka o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla i opasnim pojavama, nadležni organ treba predvidjeti aranžmane da se stopa učestalosti, stopa incidencije i stopa pojave, kada je to pogodno, izračunavaju za temeljne grane gospodarske aktivnosti (vidi klasifikaciju u paragrafu 3.2.1 (a) ovog kodeksa), profesije (vidi klasifikaciju u paragrafu 3.2.1 (b) ovog kodeksa), dobnu skupinu, spol, i druge skupine koje će se odrediti.

8.2 Progressivni način evidentiranja i notifikacije detaljnijih informacija

8.2.1 Nacionalni zakoni odnosno propisi trebaju predvidjeti specifikacije progresivno detaljnijih informacija koje će se obuhvatiti evidencijom i notifikacijom o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla i opasnim pojavama.

8.2.2 Prije specificiranja zahtjeva za detaljnijim informacijama, nadležni organ treba obaviti konzultacije sa najreprezentativnijim organizacijama poslodavaca i radnika.

8.2.3 Nadležni organ treba ostaviti razumno vrijeme, sukladno nacionalnim zakonima i propisima, da poslodavcima omoguće dostavljanje detaljnijih informacija koje su potrebne za evidentiranje i notifikaciju o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima i opasnim pojavama.

9. Statistički podaci o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima i opasnim pojavama: Klasifikacije²³

9.1 Opce

9.1.1 Statistički podaci o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima i opasnim pojavama se treba klasificirati barem prema granama gospodarske aktivnosti, što je više moguće, sukladno:

- (a) značajnim karakteristikama radnika, kao što je njihov zaposlenički status, spol, dob odnosno dobna skupina; i
- (b) značajnim karakteristikama poduzeca.

9.2 Nezgode na radu

9.2.1 Nezgode na radu bi se u početku trebale klasificirati na slijedeći način:

- (a) ukupan broj žrtava, podijeljen na:
  - (i) nezgode koje dovode do smrti;
  - (ii) ozljede koje nisu fatalne, ali koje dovode do nesposobnosti za rad od najmanje tri dana u redu, ne računajući dan nezgode.
- (b) ukupan broj izgubljenih dana, isključujući prva tri dana, za ozljede koje nisu fatalne.

9.2.2 Kako se progresivno više raspoložuje sve detaljnijim informacijama, nadležni organ bi, čim to bude praktički izvodivo, klasificirati nezgode na slijedeći način:

- (a) ukupan broj žrtava:
  - (i) nezgoda koje dovode do smrti, podijeljene na slučajeve smrti koja nastupi u roku od 30 dana od dana nezgode, i slučajeve smrti koja nastupi između 30. i 365. dana od dana nezgode;
  - (ii) nezgode koje nisu fatalne, podijeljene u slijedeće kategorije: nema izgubljenog vremena odnosno odsutnosti s posla (sukladno nacionalnoj definiciji); izgubljeno vrijeme (ne računajući dan nezgode) do tri dana, i više od tri dana;
- (b) ukupan broj izgubljenih dana za ozljede koje nisu fatalne, podijeljeno na slijedeće kategorije: izgubljeno vrijeme do tri dana, i više od tri dana.

9.2.3 Kada je to moguće, statistički podaci o nezgodama na radu koje izdaje nadležni organ trebaju ukazivati na:

- (a) ukupni broj za svaku stavku iz stavaka 9.2.2 (a) i 9.2.2 (b) gore u tekstu; i
- (b) odgovarajuću podjelu.

9.2.4 Nadležni organ treba jasno naznačiti da li se izgubljeno vrijeme prikazano u statističkim podacima o nezgodama na radu mjeri kalendarskim danima, danima u tjednu, radnim danima ili radnim smjenama.

---

²³ Na temelju rezolucije koja se odnosi na statističke podatke o profesionalnim bolestima. Trinaesta međunarodna konferencija statističara rada, Ženeva, 18-29 oktobar/listopad 1982.

9.2.5 Period koji obuhvaćaju statistički podaci o nezgodama na radu ne bi trebao biti duži od jedne kalendarske godine.

9.2.6 Statistički podaci o nezgodama na putu na i sa posla i o samo-zaposlenim osobama trebaju se prikazivati odvojeno.

9.3 Profesionalne bolesti

9.3.1 Statistički podaci o profesionalnim bolestima koje objavljuje nadležni organ trebaju prikazivati ukupan broj prijavljenih slučajeva za svaku od bolesti uključenih na listi profesionalnih bolesti koju propiše nadležni organ.

9.3.2 Period obuhvaćen statističkim podacima o profesionalnim bolestima ne bi trebao biti duži od jedne kalendarske godine.

9.3.3 Statistički podaci o profesionalnim bolestima samo-zaposlenih osoba trebaju se prikazivati odvojeno.

9.4 Opasne pojave

9.4.1 Nadležni organ bi trebao objavljivati statističke podatke o broju i vrstama opasnih pojava o kojima su notificirani.

10. Istraga nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla, opasnih pojava i incidenata

10.1 Na nacionalnoj razini

10.1.1 U provođenju nacionalnih politika o sigurnosti na radu, profesionalnom zdravlju i radnoj sredini, i nacionalne politike o prevenciji nezgoda na radu i profesionalnih bolesti, nadležni organ treba predvidjeti istragu dovoljnog broja i varijeteta vrsta nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla i opasnih pojava da bi mogli:

- (a) verificirati efikasnost tih politika;
- (b) odrediti da li je potrebno mijenjati te politike, ili nacionalne zakone odnosno propise; i
- (c) verificirati efikasnost, i na nacionalnoj i na razini poduzeca, aranžmana evidentiranja i notifikacije o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla i opasnim pojavama.

10.1.2 Nacionalni zakoni odnosno propisi koji se odnose na sigurnost i zdravlje na radu, i radnu okolinu trebaju specificirati da nadležni organ mora predvidjeti odgovarajuće načine i odgovarajuće sustave istrage nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, nezgoda na putu na i sa posla i opasnih pojava.

10.1.3 Nadležni organ treba predvidjeti da istragu vode inspekcije rada ili druge ovlaštene agencije. Predstavnici poslodavaca i radnika poduzeca trebaju imati mogućnost da prate istražitelje, osim kada se smatra, u svjetlu općih instrukcija nadležnog organa, da bi ovo drugo moglo negativno utjecati na vršenje njihovih dužnosti.

10.1.4 Kada se istraga ne povjerava instituciji koju ovlasti nadležni organ ili odjelu vlade koji je nadležan za legislaturu, nacionalni zakoni i propisi trebaju propisati aranžmane za učešće najreprezentativnijih organizacija poslodavaca i radnika i javnih autoriteta u planiranju istrage, i za učešće u istragama predstavnika i pogođenih radnika, sukladno stavku 10.1.3 gore.

10.1.5 Nadležni organ bi trebao vršiti ispitivanja, i objavljivati izvješća o tim ispitivanjima, o slučajevima nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima koje se čine da odražavaju ozbiljnu situaciju u smislu stvarnog ili potencijalnog rizika po radnike ili javnost.

10.1.6 Nadležni organ od poslodavaca treba zahtijevati da provode istrage o specifičnim nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, nezgodama na putu na i sa posla, opasnim pojavama i incidentima, i da podnesu izvješće o poduzetim radnjama na sprječavanju ponavljanja.

10.1.7 Nadležni organ bi od poslodavaca trebao zahtijevati da mu pomažu u provođenju istraga i ispitivanja.

10.2 Na razini poduzeca

10.2.1 Poslodavac treba istražiti sve prijavljene nezgode na radu, profesionalne bolesti, opasne pojave i incidente.

10.2.2 Poslodavac treba osigurati da je unutar poduzeca identificirana nadležna osoba, prema specifikaciji nadležnog organa, koja će provoditi istrage nezgoda na radu, profesionalnih bolesti i opasnih pojava.

10.2.3 Kada poslodavac unutar poduzeca ne raspolaže potrebnom stručnošću za vršenje istrage, treba potražiti pomoć osobe koja ima odgovarajuću stručnost, ako je potrebno izvan poduzeca.

10.2.4 Poslodavac se treba pobrinuti da mjesto nezgode na radu ili opasne pojave ostane nedirnuto do početka istrage, osim potrebe da se pruži prva pomoć ili spriječi dalji rizik po osobe.

10.2.5 Kada je, iz razloga potrebe pružanja prve pomoći ili sprječavanja daljeg rizika po osobe, neophodno poremetiti mjesto prije početka istrage, poslodavac se treba pobrinuti da nadležna osoba napravi bilješke o mjestu, koje će, gdje je to potrebno, sadržavati i fotografije, crteže i identitet svjedoka prije bilo kakve intervencije.

10.2.6 Poslodavac se treba pobrinuti da istraga o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima i opasnim pojavama bude u najvećoj mjeri:

- (a) utvrditi što se desilo;
- (b) utvrditi razloge toga što se desilo; i
- (c) identificirati mjere potrebne da bi se spriječilo ponavljanje.

10.2.7 Poslodavca treba osigurati da postoje predviđeni aranžmani unutar poduzeca za provođenje trenutne istrage o prijavljenim nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, opasnim pojavama i incidentima.

10.2.8 Poslodavac treba osigurati da se izvješće propisano stavkom 10.1.6 ovog kodeksa pošalje nadležnom organu najbržim praktično mogućim sredstvom.

Poslodavac treba radnicima i njihovim predstavnicima omogućiti uvid u rezultate istrage sa ciljem sprječavanja sličnih pojava, i da bi mogli pomoći poslodavcu u povećanju efikasnosti primjene njegove politike o sigurnosti na radu i zdravlju.

10.3 Radnici i istraga o nezgodama na radu, profesionalnim bolestima, opasnim pojavama i incidentima

10.3.1 Kad god poslodavac vrši sukladno ovom kodeksu istragu o nezgodama na radu odnosno opasnim pojavama, radnički predstavnici trebaju imati pravo, sredstva i potrebno vrijeme, bez gubitka plate, da učestvuju u tim istragama.

10.3.2 Radnici, tokom obavljanja rada, trebaju pružiti pomoć poslodavcu i osobama koje djeluju u njegovo ime u istrazi nezgoda na radu, profesionalnih bolesti, opasnih pojava i incidenata.

Bibliografija

Commission of the European Communities (Eurostat): *Methodology for the harmonization of European occupational accident statistics* (Luxembourg, 1992).

Medunarodni ured za rad (International Labour Office - ILO): Rezolucija o statistici radnih ozljeda (Resolution concerning statistics of employment injuries). Deseta medunarodna konferencija statisticara rada (Tenth International Conference of Labour Statisticians), Geneva, oktobar/listopad 1962.

- Rezolucija o statistici profesionalnih ozljeda. Trinaesta medunarodna konferencija statisticara rada (Resolution concerning statistics of occupational injuries. Thirteenth International Conference of Labour Statisticians), Geneva, oktobar/listopad 1982.
- Rezolucija o medunarodnoj klasifikaciji o zaposlenickog statusa. Petnaesta medunarodna konferencija radnih statisticara (Resolution concerning the International Classification of Status in Employment (ICSE). Fifteenth International Conference of Labour Statisticians), Geneva, januar/sijecanj 1993.
- Sustav temeljnih periodicnih statistickih podataka o profesionalnim ozljedama. Sastanak strucnjaka o statistici profesionalnih ozljeda (A system of basic periodical statistics of occupational injuries. Meeting of Experts on Statistics of Occupational Injuries), Geneva, januar/sijecanj 1980.
- *Medunarodna standardna klasifikacija zanimanja: ISCO-88 (International Standard Classification of Occupations: ISCO-88)* (Geneva, 1990).

Medunarodna asocijacija socijalne zaštite: *Uloga statistike o nezgodama u prevenciji nezgoda* (International Social Security Association (ISSA): *The role of accident statistics in accident prevention*), XXIV Generalna skupština, Acapulco, Mexico, novembar-decembar 1992.

Ujedinjeni narodi: *Medunarodna standardna klasifikacija svih gospodarskih aktivnosti (International Standard Industrial Classification of all Economic Activities -ISIC)* – (treca revizija), Statisticki list, serije M, Br. 4, Rev. 3 (New York, 1990).

Relevantne medunarodne konvencije i preporuke

Konvencije

Broj	Naziv
81	Inspekcija rada, 1947
121	Beneficije za ozljede na radu, 1964 (sa Rasporedom I, listom profesionalnih bolesti – sa amandmanima 1980)
129	Inspekcija rada (poljoprivreda) 1969
134	Prevenција nezgoda (Seafarers), 1970
135	Radnicki predstavnici, 1971
155	Zaštita i zdravlje na radu, (Occupational Safety and Health) 1981
160	Statistika rada, 1985
161	Profesionalne zdravstvene usluge (Occupational Health Services), 1985

Preporuke

Broj	Naziv
81	Inspekcija rada, 1947
121	Beneficije za ozljede na radu, 1964 (sa Rasporedom I, listom profesionalnih bolesti – sa amandmanima 1980)
133	Inspekcija rada (poljoprivreda) 1969
142	Prevenција nezgoda (Seafarers), 1970
143	Radnicki predstavnici, 1971
164	Zaštita i zdravlje na radu, (Occupational Safety and Health) 1981
170	Statistika rada, 1985
171	Profesionalne zdravstvene usluge (Occupational Health Services), 1985

Aneks A: Raspored I: Lista profesionalnih bolesti (sa amandmanima 1980)²⁴

Profesionalna bolest	Rad pri kojemu se izlaže riziku ²⁵
31 Pneumokonioze uzrokovane sklerogenom mineralnom prašinom (silikoza, antrako-silikoza, azbestoza) i siliko-tuberkuloza, pod uvjetom da je silikoza najvažniji faktor koji rezultira nesposobnošću ili smrću	Svaki rad pri kojemu se izlaže odnosnom riziku.
32 Bronho-pulmonalne bolesti uzrokovane prašinom teških metala	"
33 Bronho-pulmonalne bolesti uzrokovane pamucnom prašinom (bisinoza) ili prašinom lana, konoplje ili agavinih vlakana.	"
34 Profesionalna astma uzrokovana senzibilizirajućim agensima ili iritantima, priznata u tom smislu i sastavni dio procesa rada.	"
35 Vanjski alergijski alveolitis i njegovi nastavci uzrokovani udisanjem organske prašine, sukladno propisima domace legislative.	"
36 Bolesti uzrokovane berilijem i njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
37 Bolesti uzrokovane kadmijumom i njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
38 Bolesti uzrokovane fosforom i njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
39 Bolesti uzrokovane kromom i njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
40 Bolesti uzrokovane magnezijem i njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
41 Bolesti uzrokovane arsenom i njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
42 Bolesti uzrokovane živom i njenim toksičnim jedinjenjima.	"

²⁴ Raspored I na Konvenciju o beneficijama za ozljede na radu (Employment Injury Benefits Convention) 1964 (Br. 121).

²⁵ U primjeni ovog Rasporeda, u obzir se uzima stupanj i vrsta izlaganja kada je to potrebno.

Profesionalna bolest	Rad pri kojemu se izlaže riziku ²⁵
43 Bolesti uzrokovane olovom i njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
44 Bolesti uzrokovane fluorom i njegovim toksičnim jedinjenjima.	"
45 Bolesti uzrokovane karbon disulfidom.	"
46 Bolesti uzrokovane toksičnim halogenim derivatima alifatskih ili aromatskih hidrokarbona.	"
47 Bolesti uzrokovane benzenom ili njegovim toksičnim homolozima.	"
48 Bolesti uzrokovane toksičnim nitro- i amino- derivatima benzena odnosno njegovih homologa.	"
49 Bolesti uzrokovane nitroglicerinom ili drugim esterima nitratne kiseline.	"
50 Bolesti uzrokovane alkoholima, glikolima ili ketonima.	"
51 Bolesti uzrokovane uzročnicima gušenja: ugljen monoksidom, hidrogen-cijanidom odnosno njihovim toksičnim derivatima, hidrogen-sulfidom.	"
52 Oštećenja sluha uzrokovana bukom.	"
53 Bolesti uzrokovane vibracijama (smetnje mišica, tetiva, kostiju, zglobova, perifernih krvnih sudova ili perifernih nerava.	"
54 Bolesti uzrokovane radom u komprimiranom zraku.	"
55 Bolesti uzrokovane jonizirajućim zračenjem.	Svaki rad gdje dolazi do izlaganja djelovanju jonizirajućeg zračenja.
56 Kožne bolesti uzrokovane fizičkim, kemijskim ili biološkim uzročnicima koji nisu obuhvaćeni u drugim stavkama.	Svako izlaganje gdje dolazi do izlaganja odnosnom riziku.
57 Primarni epitelomatozni rak kože, uzrokovan katranom, smolom, bitumenom, mineralnim uljem, antracenom odnosno jedinjenjima, proizvodima, reziduama ovih substanci.	"

Profesionalna bolest	Rad pri kojemu se izlaže riziku ²⁵
58 Rak pluća ili mezoteliom uzrokovan azbestom.	Svaki rad koji podrazumijeva izlaganje odnosnom riziku.
59 Infekcije ili parazitske bolesti stecene na radu gdje postoji poseban rizik kontaminacije.	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="995 383 1401 450">(a) rad u zdravstvu ili laboratoriju <li data-bbox="995 472 1209 504">(b) rad u veterini. <li data-bbox="995 526 1401 741">(c) rad sa životinjama, životinjskim leševima, ili robom koja je mogla biti kontaminirana životinjama, životinjskim leševima odnosno njihovim dijelovima <li data-bbox="995 763 1401 831">(d) drugi rad koji nosi poseban rizik kontaminacije

Aneks B: Predložena lista profesionalnih bolesti²⁶

1. Bolesti uzrokovane agensima

1.1 Bolesti uzrokovane kemijskim agensima

- 1.1.1 Bolesti uzrokovane berilijumom odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.2 Bolesti uzrokovane kadmijumom odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.3 Bolesti uzrokovane fosforom odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.4 Bolesti uzrokovane kromom odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.5 Bolesti uzrokovane magnezijem odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.6 Bolesti uzrokovane arsenom odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.7 Bolesti uzrokovane živom odnosno njenim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.8 Bolesti uzrokovane olovom odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.9 Bolesti uzrokovane fluorom odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.10 Bolesti uzrokovane karbon di-sulfidom
- 1.1.11 Bolesti uzrokovane toksičnim halogenim derivatima alifatskih ili aromatskih karbohidrata
- 1.1.12 Bolesti uzrokovane benzenom ili njegovim toksičnim homolozima
- 1.1.13 Bolesti uzrokovane toksičnim nitro- i amino-derivatima benzena odnosno njegovih homologa
- 1.1.14 Bolesti uzrokovane nitroglicerolom ili drugim esterima nitratne kiseline
- 1.1.15 Bolesti uzrokovane alkoholima, glikolima ili ketonima
- 1.1.16 Bolesti uzrokovane uzročnicima gušenja: ugljični monoksid, hidro-cijanid odnosno njegovi toksični derivati, hidro-sulfid.
- 1.1.17 Bolesti uzrokovane akrilonitrilom (C_3H_3N)
- 1.1.18 Bolesti uzrokovane oksidima nitrogena
- 1.1.19 Bolesti uzrokovane vanadijumom odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.20 Bolesti uzrokovane antimonom odnosno njegovim toksičnim jedinjenjima
- 1.1.21 Bolesti uzrokovane heksanom
- 1.1.22 Bolesti zuba uzrokovane mineralnim kiselinama
- 1.1.23 Bolesti uzrokovane farmaceutskim agensima
- 1.1.24 Bolesti uzrokovane talijumom odnosno njegovim jedinjenjima
- 1.1.25 Bolesti uzrokovane oxiomom odnosno njegovim jedinjenjima
- 1.1.26 Bolesti uzrokovane selenom odnosno njegovim jedinjenjima

---

²⁶ Lista profesionalnih bolesti, predložena na Neformalnim konzultacijama o reviziji liste profesionalnih bolesti, koja je dana uz Konvenciju o beneficijama na ozljede na radu (Employment Injury Benefits Convention) 1964, (No. 121), Ženeva, 9-12 decembar/studeni 1991.

- 1.1.27 Bolesti uzrokovane bakrom odnosno njegovim jedinjenjima
- 1.1.28 Bolesti uzrokovane kositrom odnosno njegovim jedinjenjima
- 1.1.29 Bolesti uzrokovane cinkom odnosno njegovim jedinjenjima
- 1.1.30 Bolesti uzrokovane ozonom, fosgenom
- 1.1.31 Bolesti uzrokovane iritansima: benzokinonin i drugi kornealni iritansi-nadražljivci
- 1.1.32 Bolesti uzrokovani bilo kojim drugim kemijskim agensom koji nije spomenut u prethodnim stavkama 1.1.1 do 1.1.31, gdje je utvrđena veza između izlaganja radnika ovim kemijskim agensima i bolesti od kojih pate.

1.2 Bolesti uzrokovane fizickim agensima

- 1.2.1 Oštećenja sluha uzrokovana bukom
- 1.2.2 Bolesti uzrokovane vibracijama (poremećaj mišica, tetiva, kostiju, zglobova, perifernih krvnih sudova ili perifernih nerava)
- 1.2.3 Bolesti uzrokovane radom u komprimiranom zraku
- 1.2.4 Bolesti uzrokovane jonizirajućom radijacijom
- 1.2.5 Bolesti uzrokovane toplotnim zračenjem
- 1.2.6 Bolesti uzrokovane ultraljubičastom radijacijom
- 1.2.7 Bolesti uzrokovane ekstremnim temperaturama (npr. suncanica, smrzotine)
- 1.2.8 Bolesti uzrokovane bilo kojim drugim fizickim agensom koji nije spomenut u prethodnim stavkama 1.2.1 do 1.2.7 gdje je utvrđena veza između izlaganja radnika ovim kemijskim agensima i bolesti od kojih pate.

1.3 Biološki agensi

- 1.3.1 Infektivne i parazitarne bolesti kojima se zarazi u profesiji gdje postoji poseban rizik kontaminacije.

2. Bolesti prema ciljnim organskim sustavima

2.1 Profesionalne respiratorne bolesti

- 2.1.1 Pneumokonioze uzrokovane sklerogenom mineralnom prašinom (silikoza, antrako-silikoza, azbest) i silikotuberkuloza, pod uvjetom da je silikoza najvažniji faktor u nastanku posljedične nesposobnosti ili smrti
- 2.1.2 Bronho-pulmonalne bolesti uzrokovane prašinom teških metala
- 2.1.3 Bronho-pulmonalne bolesti uzrokovane prašinom pamuka, lana, konoplje, agavinih vlakana (bisinoza)
- 2.1.4 Profesionalna astma uzrokovana priznatim senzibilizirajućim agensima odnosno iritansima koji su sastavni dio radnog procesa

- 2.1.5 Vanjski alergijski alveolitis uzrokovan inhalacijom organskih prašina, sukladno domacoj legislativi
- 2.1.6 Sideroza
- 2.1.7 Kronicne obstruktivne pulmonalne bolesti
- 2.1.8 Bolesti pluca uzrokovane aluminijem
- 2.1.9 Poremećaji gornjih zracnih putova uzrokovani senzibilizirajucim agensima odnosno iritantima koji su sastavni dio radnog procesa
- 2.1.10 Sve druge respiratorne bolesti koje nisu spomenute u prethodnim paragrafima 2.1.1 do 2.1.9, uzrokovane agensom gdje je utvrđena izravna veza između izlaganja radnika tom agensu i bolesti od koje pati.

2.2 Profesionalne kožne bolesti

- 2.2.1 Kožne bolesti uzrokovane fizickim, kemijskim odnosno biološkim agensima koji nisu pokriveni drugim stavkama
- 2.2.2 Profesionalni vitiligo

2.3 Profesionalni mišicno-skeletni poremećaji

- 2.3.1 Mišicno-skeletne bolesti uzrokovane određenim radnim aktivnostima odnosno radnim okruženjem gdje postoje posebni faktori rizika.

Primjeri takvih aktivnosti odnosno sredine su:

- (a) brz ili pokret koji se ponavlja
- (b) veliki napor
- (c) pretjerana koncentracija mehanicke sile
- (d) nespretni i ne-srednji položaji
- (e) vibracije.

Lokalna ili okolišna hladnoca može povećati rizik.

3. Profesionalni rak

3.1. Rak uzrokovan slijedecim agensima:

- 3.1.1 Azbest
- 3.1.2 Benzidin i soli
- 3.1.3 Bis klorometil etil (BCME)
- 3.1.4 Krom i jedinjenja kroma
- 3.1.5 Ugljeni katran i smole ugljenog katrana; cad
- 3.1.6 Betanaftilamin
- 3.1.7 Vinil-klorid

- 3.1.8 Benzen i njegovi toksični homolozi
- 3.1.9 Toksični nitro- i amino- derivati benzena i njegovih homologa
- 3.1.10 Ionizirajuća radijacija
- 3.1.11 Katran, smola, bitumen, mineralno ulje, antracen, odnosno jedinjenja, proizvodi i ostaci ovih supstanci
- 3.1.12 Isparenja koksne peći
- 3.1.13 Jedinjenja nikla
- 3.1.14 Drvena prašina
- 3.1.15 Rak uzrokovan bilo kojim drugim agensom koji nije naveden u prethodnim stavkama 3.1.1 do 3.1.14, gdje je utvrđena izravna veza između izlaganja radnika tom agensu i bolesti od koje pati.

4. Ostalo

4.1 **Minerski nistagmus**

Aneks C: Medunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih aktivnosti (treca revizija)²⁷

Tabulativna kategorija A: Poljodjelstvo, lov, šumarstvo

- 01 Poljodjelstvo, lov i srodne uslužne aktivnosti
- 02 Šumarstvo, sjeca i srodne uslužne aktivnosti

Tabulativna kategorija B: Ribarstvo

- 05 Ribarenje, upravljanje mrijestilištima i ribljim farmama; uslužne aktivnosti povezane sa ribarstvom

Tabulativna kategorija C: Rudnici i kamenolomi

- 10 Iskop uglja i lignita; vadenje treseta
- 11 Iskop sirovog petroleuma i prirodnog gasa; uslužne aktivnosti vezane za eksploataciju nafte i gasa, uključujući i istraživanje
- 12 Iskop ruda uranijuma i torijuma
- 13 Iskop metalnih ruda
- 14 Drugi rudnici i kamenolomi

Tabulativna kategorija D: Proizvodnja

- 15 Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pica
- 16 Proizvodnja duhanskih proizvoda
- 17 Proizvodnja tekstila
- 18 Proizvodnja odjece za nošenje; obrada i bojanje krzna
- 19 Štavljenje i pripremanje kože; izrada torbi, rucnih torbi, sedlarskog pribora, zaprega i obuće
- 20 Proizvodnja drveta i drvenih i plutanih proizvoda, izuzev namještaja; proizvodnja objekata od slame i materijala za uplitanje
- 21 Proizvodnja papira i papirnatih proizvoda
- 22 Izdavanje, štampanje i reprodukcija snimljenih medija
- 23 Proizvodnja koksa, rafiniranog petroleuma i nuklearnog goriva
- 24 Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda
- 25 Proizvodnja gume i plasticnih proizvoda
- 26 Proizvodnja ne-metalnih mineralnih proizvoda
- 27 Proizvodnja osnovnih metala

---

²⁷ Za sve detalje vidjeti: Ujedinjeni narodi, Statisticka knjiga, Serija M, Br. 4, Rev. 3 (New York, 1990)

- 28 Proizvodnja fabriciranih metalnih proizvoda, osim mehanizacije i opreme;
- 29 Proizvodnja mehanizacije i opreme NDK²⁸
- 30 Proizvodnja uredske, racunovodstvene i racunarske opreme
- 31 Proizvodnja elektricne mehanizacije i aparata NDK
- 32 Proizvodnja radio, televizijske i opreme i aparata za komunikacije
- 33 Proizvodnja medicinskih, preciznih i optickih instrumenata, rucnih i zidnih satova
- 34 Proizvodnja motornih vozila i polu-prikolica
- 35 Proizvodnja druge transportne opreme
- 36 Proizvodnja namještaja; proizvodnja NDK
- 37 Recikliranje

Tabulativna kategorija E: Struja, gas, vodoopskrba

- 40 Opskrba strujom, gasom, parom i vrelom vodom
- 41 Zahvat, preciscavanje i distribucija vode

Tabulativna kategorija F: Izgradnja

- 45 Izgradnja

Tabulativna kategorija G: Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila, motocikala i robe za osobu i domacinstvo

- 50 Prodaja, odrzavanje i popravak motornih vozila i motocikala; maloprodaja goriva za automobile
- 51 Trgovina na veliko i komisiona trgovina, osim motornim vozilima i motociklima
- 52 Trgovina na malo, osim motornih vozila i motocikala; popravak roba za osobu i domacinstvo

Tabulativna kategorija G: Hoteli i restorani

- 55 Hoteli i restorani

Tabulativna kategorija I: Transport, skladištenje i komunikacije

- 60 Kopneni transport; transport cjevovodima
- 61 Vodeni transport
- 62 Zracni transport
- 63 Pomocne i dopunske transportne aktivnosti; aktivnosti putnih agencija
- 64 Pošta i telekomunikacije

---

²⁸ NDK – nije drugdje kvalificirano

Tabulativna kategorija K: Nekretnine, izdavanje i poslovne aktivnosti

- 70 Aktivnosti sa nekretninama
- 71 Izdavanje mašina i opreme bez operatera i izdavanje osobnih i roba za domaćinstvo
- 72 Aktivnosti vezane za računare
- 73 Istraživanje i razvitak
- 74 Ostale poslovne aktivnosti

Tabulativna kategorija L: Javna administracija i obrana; obvezna socijalna zaštita

- 75 Javna administracija i obrana; obvezna socijalna zaštita

Tabulativna kategorija M: Obrazovanje

- 80 Obrazovanje

Tabulativna kategorija N: Zdravstvo i socijalni rad

- 85 Zdravstvo i socijalni rad

Tabulativna kategorija O: Druge komunalne, društvene i osobne usluge

- 90 Kanalizacija i odlaganje otpada, sanitacija i slične aktivnosti
- 91 Aktivnosti i članstvo u organizacijama NDK
- 92 Rekreacije, kulturne i sportske aktivnosti
- 93 Druge uslužne aktivnosti

Tabulativna kategorija P: Privatna domaćinstva sa zaposlenim osobama

- 95 Privatna domaćinstva sa zaposlenim osobama

Tabulativna kategorija Q: Ekstra-teritorijalne organizacije i tijela

- 99 Ekstra-teritorijalne organizacije i tijela

Aneks D: Medunarodna standardna klasifikacija zanimanja (International Standard Classification of Occupations – ISSO-88), osnovne, pod-osnovne i sporedne skupine

Osnovna skupina 1: Legislatori, viši dužnosnici i rukovoditelji

- 11 Legislatori i viši dužnosnici
  - 111 Legislatori
  - 112 Viši vladini dužnosnici
  - 113 Tradicionalne poglavice i glave sela
  - 114 Viši dužnosnici posebnih interesnih organizacija
- 12 Rukovoditelji korporacija²⁹
  - 121 Direktori i glavni izvršitelji
  - 122 Menadžeri proizvodnje i operativnih odjela
  - 123 Drugi menadžeri odjela
- 13 Generalni menadžeri³⁰
  - 131 Generalni menadžeri

Osnovna skupina 2: Profesionalni radnici

- 21 Profesionalni radnici u fizici, matematici i inženjerskoj znanosti
  - 211 Fizicari, kemicari i srodni profesionalci
  - 212 Matematicari, statističari i srodni profesionalci
  - 213 Profesionalci u računarstvu
  - 214 Arhitekti, inženjeri i srodni profesionalci
- 22 Profesionalci u nauci o životu i zdravstvu
  - 221 Profesionalci u nauci o životu
  - 222 Zdravstveni profesionalci (osim medicinskih sestara)
  - 223 Medicinske sestre i babice
- 23 Radnici- predavaci
  - 231 Nastavni radnici i višeg, visokog i post-diplomskog studija
  - 232 Nastavni radnici i srednjih škola
  - 233 Nastavni radnici u osnovnom i predškolskom obrazovanju
  - 234 Nastavni radnici za specijalno obrazovanje
  - 235 Ostali nastavnici

---

²⁹ Ova pod-glavna skupina obuhvata osobe koje –kao direktori, glavni izvršni ili specijalizirani menadžeri – upravljaju poduzećem koje ima ukupno tri ili više menadžera

³⁰ Ova pod-glavna skupina obuhvata osobe koje upravljaju poduzećima u vlastito ime odnosno u ime vlasnika, uz nešto ne-menadžerske pomoći, i asistencije najviše jednog drugog menadžera.

- 24 Ostali radnici
  - 241 Poslovni radnici
  - 242 Pravni radnici
  - 243 Arhivisti, bibliotekari, srodni informativni radnici
  - 244 Socijalne znanosti i srodne profesije
  - 245 Pisci i kreativni odnosno umjetnici koji izvode
  - 246 Religiozni radnici

Osnovna skupina 3: Tehnicari i pridruženi radnici

- 31 Pridruženi radnici u fizici i inženjerstvu
  - 311 Tehnicari fizike i inženjerstva
  - 312 Pridruženi radnici kompjuterske struke
  - 313 Operatori opticke i elektronske opreme
  - 314 Kontrolori i tehnicari na brodu i zrakoplovu
  - 315 Inspektori sigurnosti i kvalitete
- 32 Pridruženi radnici u nauci o životu i zdravstvu
  - 321 Tehnicari nauke o životu i srodni pridruženi radnici
  - 322 Pridruženi radnici modernog zdravstva (osim medicinskih tehnicara)
  - 323 Pridruženi radnici-medicinski tehnicari i babice
  - 324 Prakticari tradicionalne medicine i liječenja uz pomoc vjere
- 33 Pridruženi radnici
  - 331 Pridruženi radnici-nastavnici u osnovnom obrazovanju
  - 332 Pridruženi radnici-nastavnici u predškolskom obrazovanju
  - 333 Pridruženi radnici – nastavnici u specijalnom obrazovanju
  - 334 Ostali pridruženi radnici u obrazovanju
- 34 Drugi pridruženi radnici
  - 341 Pridruženi radnici u financijama i prodaji
  - 342 Poslovni uslužni agenti i trgovinski posrednici
  - 343 Pridruženi radnici u administraciji
  - 344 Pridruženi radnici u carinama, poreznom odjelu i srodnim vladinim organima
  - 345 Policijski inspektori i detektivi
  - 346 Pridruženi radnici u socijalnom sektoru
  - 347 Pridruženi radnici u sektoru umjetnosti, zabave i sporta
  - 348 Pridruženi radnici u sektoru religije

Osnovna skupina 4: Službenici

- 41 Uredski službenici
  - 421 Sekretari i službenici na tipkovnicama
  - 422 Numericki službenici
  - 423 Službenici za evidenciju materijala i transport
  - 424 Službenici u bibliotekama, poštama i srodnim aktivnostima
  - 425 Drugi uredski službenici
- 42 Službenici carinske službe
  - 421 Blagajnici, radnici na šalteru i srodni službenici
  - 422 Službenici na informacijama za klijente

Osnovna skupina 5: Servisni radnici i radnici na prodaji u trgovinama i tržnicama

- 51 Radnici u osobnim i zaštitnim uslugama
  - 511 Putni poslužitelji i srodni radnici
  - 512 Radnici na održavanju domaćinstva i ugostiteljskim uslugama
  - 513 Radnici na osobnoj skrbi i srodni radnici
  - 514 Drugi radnici osobne službe
  - 515 Astrolozi, gatare, i srodni radnici
  - 516 Radnici zaštitne službe
- 52 Manekeni, prodavaci i demonstratori
  - 521 Modni i drugi manekeni
  - 522 Prodavaci i demonstratori u prodavnicama
  - 523 Prodavaci na štandovima i tržnicama

Osnovna skupina 6: Strucni radnici u poljodjelstvu i ribogojstvu

- 61 Tržišno orijentirani strucni radnici u poljodjelstvu i ribogojstvu
  - 611 Tržišni vrtlari i uzgajivaci biljnih kultura
  - 612 Tržišno orijentirani uzgajivaci životinja i srodni radnici
  - Tržišno orijentirani proizvođači biljnih kultura i životinjskih proizvoda
  - 613 Šumarstvo i srodni radnici
  - 614 Radnici u ribogojilištima, lovci i postavljači zamki
- 62 Subsistentni (radnici koji proizvode za vlastite potrebe) radnici u poljodjelstvu i ribogojstvu
  - 621 Subsistentni radnici (radnici koji proizvode za vlastite potrebe) u poljodjelstvu i ribogojstvu

Osnovna skupina 7: Zanatski i radnici u srodnim strukama

- 71 Zanatlije na iskopu i izgradnji
  - 711 Rudari, ispaljivaci hitaca, rezaci kamena i graveri
  - 712 Graditelji okvira i srodni radnici
  - 713 Finalizatori izgradnje i srodni radnici
  - 714 Moleri, cistaci graditeljske strukture i srodni radnici
- 72 Zanatlije u metalskom, mašinskom i srodnim sektorima
  - 721 Livci metala, varioci, limarski radnici, priredivaci metalnih struktura i srodni radnici
  - 722 Kovaci, proizvođači alata, i srodni radnici
  - 723 Mašinski mehanicari i ugodivaci
  - 724 Električnici i elektronski mehanicari i ugodivaci
- 73 Zanatlije precizne izrade, ručne izrade, tiskanja i srodni radnici
  - 731 Precizni radnici u metalu i srodnim materijalima
  - 732 Grncari, proizvođači stakla i srodni radnici
  - 733 Zanatlije ručne izrade u drvetu, tekstilu, koži i srodnim materijalima
  - 734 Radnici na tisku i srodnim strukama
- 74 Drugi zanatlije i srodni radnici
  - 741 Obrada hrane i radnici srodnih struka
  - 742 Prerađivači drveta, izrađivači ormara i radnici srodnih struka
  - 743 Stručni radnici sa tekstilom odjećom i srodni radnici
  - 744 Stručni radnici sa filcom, kožom i na izradi cipela

Osnovna skupina 8: Operateri i sastavljači postrojenja i mašina

- 81 Stacionarni operateri postrojenja i srodni operateri
  - 811 Operateri postrojenja za rudarstvo i obradu minerala
  - 812 Operateri postrojenja za obradu metala
  - 813 Operateri postrojenja za staklo, keramiku i srodni operateri
  - 814 Operateri postrojenja za obradu drveta i proizvodnju papira
  - 815 Operateri postrojenja za kemijsku obradu
  - 816 Operateri postrojenja za proizvodnju energije i srodnih postrojenja
  - 817 Operateri automatskih linija za sklapanje i operateri robota
- 82 Operateri i sastavljači mašina
  - 821 Operatori mašina za metalne i mineralne proizvode
  - 822 Operateri mašina za kemijske proizvode

- 823 Operateri mašina za gumene i plasticne proizvode
- 824 Operateri mašina za drvene proizvode
- 825 Operateri mašina za tisak, uvezivanje i papirne proizvode
- 826 Operateri mašina za obradu tekstila, krzna i kožnih proizvoda
- 827 Operateri mašina za hranu i srodne proizvode
- 828 Sastavljači
- 829 Ostali operateri i sastavljači mašina
- 83 Vozaci i mobilni operateri postrojenja
  - 831 Vozaci lokomotiva i srodni radnici
  - 832 Vozaci motornih vozila
  - 833 Operateri poljoprivrednih i drugih mobilnih postrojenja
  - 834 Posada na palubi brodova i srodni radnici

Osnovna skupina 9: Elementarna zanimanja

- 91 Elementarna zanimanja u prodaji i uslugama
  - 911 Ulicni prodavaci i drugi srodni radnici
  - 912 Cistaci cipela i druga elementarna zanimanja usluga na ulici
  - 913 Pomagaci u domacinstvu i srodni pomagaci, cistaci i peraci veša
  - 914 Kucepazitelji, peraci prozora i slicni radnici
  - 915 Skupljaci smeca, i srodni radnici
- 92 Poljodjelni, ribogojni i srodni radnici
  - 921 Poljodjelni, ribogojni i srodni radnici
- 93 Radnici u rudarstvu, izgradnji, proizvodnji i transportu
  - 931 Radnici u rudarstvu i izgradnji
  - 932 Radnici u proizvodnji
  - 933 Radnici u transportu i špediterski radnici

Osnovna skupina 0: Oružane snage

- 01 Oružane snage
  - 011 Oružane snage

Aneks E: Medunarodna klasifikacija zaposlenickog statusa (ICSE)³¹

I

1. Naziv i konceptualna osnova za klasifikaciju, prikazani u Sekciji II ove rezolucije, određeni su u Medunarodnoj klasifikaciji o zaposlenickom statusu (ICSE-99). Definicije skupina su dane u Sekciji III, dok se statistički tretman pojedinih skupina opisuje u Sekciji IV.

2. ICSE vrši klasifikaciju poslova koje osobe obavljaju u određeno vrijeme. Posao se klasificira u odnosu na vrstu eksplicitnog ili implicitnog ugovora o radu osobe sa drugim osobama ili organizacijama. Temeljni kriterij koji se koristi za definiranje skupina klasifikacije je vrsta gospodarskog rizika, elementa kakve je snage povezanost između osobe i posla, i vrste autoriteta nad ustanovama i drugim radnicima koju izvršitelji posla imaju ili će imati.

3. ICSE 93 vrši klasifikaciju osoba prema njihovom stvarnom i potencijalnom odnosu sa njihovim poslovima, sukladno pravilima iskazanim u Sekciji V.

II Skupine ICSE-93³²

ICSE-93 se sastoji od slijedećih skupina, koje su definirane u Sekciji III:

- (1) Zaposlenici:
među kojima zemlje možda trebaju imati mogućnost izdvajanja “radnika sa stabilnim ugovorima” (uključujući “regularno zaposlene”)
- (2) Poslodavci;
- (3) Radnici za vlastiti račun;
- (4) Članovi proizvodackih kooperativa;
- (5) Radnici - članovi obitelji koji daju svoj doprinos
- (6) Radnici koji se ne mogu klasificirati po statusu.

III Definicije skupina

5. Skupine su u ICSE –93 definirane na temelju razlike između poslova “placenog rada” sa jedne strane i “samo-zapošljavanja” s druge strane. Skupine su definirane u odnosu na jedan ili više aspekata gospodarskog rizika i/ili vrste autoriteta kojeg eksplicitni ili implicitni ugovor o zapošljavanju daje osobi na koju se odnosi odnosno koja mu je podložna.

6. *Poslovi placenog zaposlenja* su oni poslovi gdje osoba ima izriciti (pismeni ili usmeni) ili implicitni ugovor o zaposlenju koji im daje temeljnu naknadu koja nije izravno ovisna o prihodu jedinice za koju rade (ova jedinica može biti korporacija, neprofitna institucija, vladina jedinica ili domaćinstvo). Neki ili sva sredstva, kapital, oprema, informacijski

---

³¹ Izvod iz rezolucije o Medunarodnoj klasifikaciji zaposlenickog statusa (International Classification of Employment Status – ICSE). Petnaesta medunarodna konferencija statističara rada, Ženeva, 19-28 januara/sijecnja 1993.

³² Zbog lingvisticke pogodnosti, nazivi i definicije skupina formulirani su na način koji odgovara situaciji gdje svaka osoba ima samo jedan posao u referentnom periodu. Pravila klasificiranja osoba koje obavljaju dva ili više poslova dana su u Sekciji V.

sustavi i/ili prostorije koje koristi osoba mogu biti u vlasništvu drugih, a osobe mogu raditi pod neposrednim nadzorom, ili sukladno strogim smjericama koje postavi vlasnik(ci) odnosno osobe zaposlene kod vlasnika. (Osobe na "poslovima placenog zaposlenja" obicno primaju naknadu u obliku placa i nadnica, ali mogu biti placeni i u procentu od prodaje, stopama po komadu, bonusima ili u naturi, npr. u hrani, stanovanju ili obuci.)

7. *Poslovi samo-zaposlenja* su oni poslovi gdje je naknada izravno ovisna od profita (odnosno potencijala za ostvarenje profita) koji se izvodi iz proizvedenih roba i usluga (ovdje se vlastita potrošnja smatra dijelom profita). Osoba donosi operativne odluke koje utjecu na poduzece, ili delegira donošenje tih odluka, ali zadržava odgovornost za dobrobit poduzeca. (U ovom kontekstu, "poduzece" obuhvata operacije jedne osobe.)

8. (1) *Zaposlenici* su oni radnici koji imaju vrstu posla koja se definira kao "poslovi placenog zaposlenja" (vidi paragraf 6). *Zaposlenici sa stabilnim ugovorima* su oni "zaposlenici" koji su imali i dalje imaju izricit (usmeni ili pismeni) ili implicitni ugovor o zapošljavanju, odnosno slijed takvih ugovora sa istim poslodavcem na trajnoj osnovi. "Na trajnoj osnovi" implicira period zaposlenja koji je duži od minimuma određenog sukladno nacionalnim okolnostima. (Ako se dopuštaju prekidi ovog minimalnog perioda, njihovo maksimalno trajanje treba također biti određeno sukladno domacim okolnostima.) *Redovni zaposlenici* su oni "zaposlenici sa stabilnim ugovorima" za koje je organizacija koja ih zapošljava odgovorna za placanje odnosnih poreza i doprinosa za socijalnu zaštitu i/ili gdje je ugovorni odnos predmet nacionalnih propisa o radu.

9. (2) *Poslodavci* su oni radnici koji, radeci za svoj racun ili sa jednim ili nekoliko partnera, imaju vrstu posla koja se definira kao "poslovi samo-zaposlenja" (vidi paragraf 7.) i u tom svojstvu, na trajnoj osnovi (uključujući referentni period) angažiraju jednu ili više osoba da rade za njih u njihovom poslu kao "zaposlenik(ci)" (vidi paragraf 8.). Znacenje "angažira na trajnoj osnovi" se određuje sukladno nacionalnim okolnostima, na nacin koji je konzistentan definiciji "zaposlenika sa stabilnim ugovorima" (vidi paragraf 8.) (Partneri mogu, i ne moraju biti clanovi iste obitelji ili domacinstva.)

10. (3) *Radnici za vlastiti racun* su oni radnici koji, radeci za vlastiti racun ili sa jednim ili više partnera, imaju vrstu posla koja se definira kao "poslovi samo-zaposlenja" (vidi paragraf 7), i nisu angažirali na trajnoj osnovi "zaposlenike" (vidi paragraf 8) da rade za njih u referentnom razdoblju. Treba napomenuti da se za vrijeme referentnog perioda clanovi ove skupine mogli angažirati "zaposlenike", pod uvjetom da taj angažman nije na trajnoj osnovi. (Partneri mogu, ali ne moraju biti clanovi iste obitelji ili domacinstva.)

11. (4) *Clanovi proizvodackih kooperativa* su radnici koji imaju "poslove samo-zaposlenja" (vidi paragraf 7) u kooperativi koja proizvodi robe i usluge, u kojoj svaku clan ucestvuje na jednakopravnoj osnovi sa drugim clanovima u odredivanju organizacije proizvodnje, prodaje i/ili drugog rada zajednickog establišmenta, o investicijama i distribuciji prihoda establišmenta na njegove clanove. (Treba napomenuti da se "zaposlenici" (vidi paragraf 8) proizvodackih kooperativa ne trebaju klasificirati u ovu skupinu.)

12. (5) *Radnici iz obitelji koji daju svoj doprinos* su radnici koji imaju "poslove samo-zaposlenja" (vidi paragraf 7) u tržišno-orijentiranom establišmentu kojim upravlja srodnik koji živi u istom domacinstvu, koji se ne može smatrati partnerom, pošto je njihov stupanj posvecenosti radu establišmenta, u smislu vremena i drugih faktora koje određuju nacionalne okolnosti, nije na razini koji se može uspoređivati sa osobom koja je na celu establišmenta. (Tamo gdje je obicaj da mlade osobe, posebno, rade bez place u gospodarskom poduzecu kojim upravlja srodnik koji ne živi u istom domacinstvu, zahtjev "živi u istom domacinstvu" se može eliminirati.)

13. (6) *Radnici koji se ne mogu klasificirati prema statusu* obuhvacaju radnike za koje postoji nedovoljno informacija, i/ili koji se ne mogu uključiti u bilo koju od prethodnih kategorija.

IV Statistički tretman određenih skupina

Ova Sekcija prikazuje mogući statistički tretman određenih skupina radnika. Neke od skupina predstavljaju pod-kategorije ili dijelove jedne od specifičnih ICSE-93 kategorija. Druge mogu biti presjek kroz dvije ili više tih kategorija. Zemlje mogu imati potrebu da razlikuju jednu ili više skupina, posebno skupinu (a), a može također stvoriti druge skupine sukladno nacionalnim zahtjevima:

- (a) *Vlasnici-menadžeri inkorporiranih poduzeca* su radnici koji imaju posao u inkorporiranom poduzeću, u kojemu: (a) sami, ili zajedno sa drugim članovima obitelji ili jednog ili više partnera, imaju kontrolirajuće vlasništvo nad poduzećem; i (b) imaju ovlasti da djeluju u ime poduzeca u odnosu na ugovore sa drugim organizacijama i angažiranje ili otpuštanje osoba “u placentom zaposlenju” sa istom organizacijom, podložni samo nacionalnoj regulativi koja regulira ta pitanja i pravilima koje uspostavi izabrani ili imenovani odbor organizacije. Različiti korisnici tržišta rada, gospodarski i socijalni statističari mogu imati različite poglede na to da li je najbolje klasificirati ovakve radnike kao radnike “u placentom zaposlenju” (vidi paragraf 6) ili kao “samo-zaposlene” (vidi paragraf 7), pošto ovi radnici primaju dio svoje naknade na način sličan načinu kako to čine osobe “u placentom zaposlenju”, dok njihov autoritet i odgovornost za poduzeće više odgovara osobama u “samozaposlenju”, i posebno “zaposlenicima”. (Zapazimo, na primjer, da će njihova klasifikacija kao “zaposlenika” biti konzistentna sa njihovom klasifikacijom u “Sustavu nacionalnih računa”, dok se mogu najbolje klasificirati kao “poslodavci” ili “radnici za vlastiti račun” za analizu tržišta rada.) Zemlje bi, prema tome, sukladno potrebama korisnika njihovih statističkih podataka i njihovih mogućnosti za prikupljanje podataka, pokušati ovu skupinu odvojeno identificirati. Ovo će također omogućiti međunarodne usporedbe.
- (b) *Redoviti zaposlenici sa ugovorima na određeno vrijeme su “redoviti zaposlenici”* (vidi paragraf 8) čiji ugovor o zaposlenju specificira točan dan okončanja.
- (c) *Redovni zaposlenici sa ugovorima na neodređeno vrijeme su “redovni zaposlenici”* (vidi paragraf 8) koji imaju ugovori koji se mogu raskinuti samo iz konkretnih razloga, kao što je nesposobnost, ozbiljno kršenje pravila rada, ili iz gospodarskih razloga, sukladno nacionalnim propisima ili običajima.
- (d) *Radnici sa nesigurnim zaposlenjem* mogu biti bilo: (a) radnici čiji ugovor o zaposlenju dovodi do njihove klasifikacije kao pripadnika skupine “povremenih radnika” (vidi stavku (e)), “radnici zaposleni na kratki rok” (vidi stavku (f)) ili “sezonski radnici” (vidi stavku (g)); bilo (b) radnici čiji ugovor o zaposlenju omogućuje poduzeću u kojemu su zaposleni da okonča ugovor uz kratku najavu i/ili po volji, uz konkretne okolnosti koje određuje nacionalno zakonodavstvo i običaji.
- (e) *Povremeni radnici* su radnici koji imaju eksplicitno ili implicitni ugovor o zaposlenju za koji se ne očekuje da će potrajati duže od nekog kraćeg perioda, čije se trajanje određuje nacionalnim okolnostima. Ovi radnici se mogu klasificirati kao “zaposlenici” (vidi paragraf 8) ili “radnici za svoj račun” (vidi paragraf 10) sukladno posebnim karakteristikama ugovora o zaposlenju.

- (f) *Radnici zaposleni na kratki rok* su radnici koji imaju eksplicitni ili implicitni ugovor o zaposlenju (vidi paragraf 6) za koji se očekuje da će trajati duže od perioda koji se koristi za određenje “povremenih radnika” (vidi stavku (e)), ali kraće od vremena koje se koristi za definiranje “redovitih zaposlenika” (vidi paragraf 8). Ovi radnici se mogu klasificirati kao “zaposlenici” (vidi paragraf 8) ili “radnici za svoj racun” (vidi paragraf 10) sukladno posebnim karakteristikama ugovora o zaposlenju.
- (g) *Radnici sa sezonskim zaposlenjima* su radnici koji imaju eksplicitni i implicitni ugovori o zaposlenju gdje je vremensko određenje i trajanje ugovora pod značajnim utjecajima sezonskih faktora, kao što je klimatski ciklus, javni praznici i/ili poljodjelske žetve. Ovi radnici se mogu klasificirati kao “zaposlenici” (vidi paragraf 8) ili “radnici za svoj racun” (vidi paragraf 10) sukladno posebnim karakteristikama ugovora o zaposlenju.
- (h) *Radnici izvana* su radnici koji: (a) imaju eksplicitni ili implicitni ugovor o zaposlenju prema kojemu pristaju da rade za određeno poduzeće, ili da isporuče određenu količinu roba ili usluga određenom poduzeću, sukladno prethodnom aranžmanu ili ugovoru sa tim poduzećem, ali (b) čije radno mjesto nije u bilo kojem establišmentu koje čini to poduzeće. Ovi radnici se mogu klasificirati kao da su “placeni zaposlenici” (vidi paragraf 6) ili “samo-zaposleni” (vidi paragraf 7), sukladno konkretnim odredbama njihovog ugovora. Mogu se klasificirati kao “zaposlenici” ako angažiraju druge radnike pod uvjetima navedenim u paragrafu 10.
- (i) *Ugovaraci* su radnici koji: (a) su registrirani kod poreznih organa (i/ili drugih relevantnih tijela) kao posebne poslovne jedinice koje su obavezne placati odnosni oblik poreza, i/ili koje su napravile aranžmane tako da organizacije koje ih zapošljavaju nisu odgovorne za plaćanje relevantnih socijalnih doprinosa, i/ili ugovorni odnos nije predmet nacionalnog radnog zakonodavstva koji se odnosi na npr. “redovite zaposlenike” (vidi paragraf 9); ali koji (b) imaju eksplicitan ili implicitan ugovor koji korespondira sa ugovorom za “placeno zaposlenje”. Ovi radnici se mogu klasificirati kao “samo-zaposleni” (vidi paragraf 7) ili u “placenom zaposlenju” (vidi paragraf 6), sukladno nacionalnim okolnostima.
- (j) Radnici koji imaju eksplicitni ili implicitni ugovor o “placenom zaposlenju” (vidi paragraf 6) sa jednom organizacijom, ali koji rade na lokaciji i/ili prema instrukcijama druge organizacije koja plaća prvoj organizaciji naknadu za njihovu uslugu, mogu se klasificirati odvojeno od drugih “zaposlenika”, i prema tome da li je primarna organizacija agencija za privremeni rad ili druga vrsta poduzeća.
- (k) *Clanovi radne skupine* su radnici koji su članovi skupine radnika koji se angažiraju kao skupina pod uvjetima koji odgovaraju uvjetima “placenog zaposlenja” i gdje organizacija koja ih zapošljava sklapa ugovor samo sa vodom skupine ili sa agentom koji organizira skupinu, a ne sa pojedinacnim radnicima.
- (l) Zemlje će možda imati potrebu da mogu posebno klasificirati radnike koji učestvuju u javnoj ili privatnoj shemi promocije posla ili shemama obuke u radu pod uvjetima zaposlenja koji odgovaraju poslovima “placenog zaposlenja”. Ova skupina radnika se može nazvati *zaposlenici za promociju zapošljavanja*. Radnici koji dobiju pomoć iz tih shema da bi uspostavili vlastitu firmu se trebaju klasificirati kao “samo-zaposleni” (vidi paragraf 7), kao “poslodavci” (vidi paragraf 9) ili kao “radnici za svoj racun” (vidi paragraf 10), već prema situaciji.

- (m) Sukladno nacionalnim okolnostima, zemlje mogu donijeti odluku da klasificiraju kao *šegrte* ili *polaznike* radnike koji imaju eksplicitni ili implicitni ugovor o “placenom zaposlenju” koji specificira da će cijela ili dio njihove naknade biti u obliku obuke za neki zanat ili profesiju. Kada se posebno identificiraju zaposlenici koji su šegrta ili polaznici, zemlje također mogu trebati praviti razliku između onih koji imaju formalni ugovor o obuci i prate formalni program koji kombinira radno iskustvo sa praktičnim i teoretskim instrukcijama, i onih koji to nemaju.
- (n) *Poslodavci redovnih zaposlenika* su oni “poslodavci” koji su, za vrijeme referentnog perioda, angažirali barem jednu osobu da radi za njih u njihovoj firmi pod eksplicitnim ili implicitnim uvjetima takvim da će takva osoba biti klasificirana kao da ima posao kao “redovni poslodavac”, kako je definirano u paragrafu 8.
- (o) *Osnovni radnici za svoj račun* su oni “radnici za svoj račun” (vidi paragraf 10) koji pretežito rade za tržište, neovisno od specifičnih uvjeta koje nameće onaj koji daje kredit, sirovine, itd. ili za jednog glavnog klijenta, i koji iznajmljuju ili posjeduju vlastitu opremu i druga sredstva za proizvodnju.
- (p) *Zastupnici (koncesionari)* su radnici koji imaju eksplicitni ili implicitni ugovor sa vlasnikom određenih sredstava proizvodnje (zemljišta, objekata, mehanizacije, registarskih znakova, itd.), vlasnici operativnih licenci ili pružatelji kredita, koji u značajnoj mjeri određuju kako će se obavljati posao i zahtijevati isplatu specifičnog dijela ukupne prodaje. “Zastupnici” koji angažiraju “zaposlenike” (vidi paragraf 8) na trajnoj osnovi se trebaju klasificirati kao “poslodavci” (vidi paragraf 9).
- (q) “*Farmeri-stanari*” (farmeri kojima se pruži kredit za sredstva za proizvodnju koji rade na zemlji i koji primaju ugovoreni dio vrijednosti ljetine minus cijene) su radnici koji su “samo-zaposleni” (vidi paragraf 7) i u tom svojstvu imaju eksplicitni ili implicitni ugovor sa vlasnikom određenih sredstava proizvodnje (zemljišta, zgrada, mehanizacije, itd.) ili kreditora ili isporučitelja sirovina, koji u značajnoj mjeri određuju kako se vodi poslovanje i iziskuju plaćanje dijela ukupne proizvodnje.
- (r) *Eksploatatori komunalnih resursa* su radnici koji su “samo-zaposleni” (vidi paragraf 7) i u tom svojstvu koriste prirodne resurse (npr. zemljište, područje za pećanje, lov i prikupljanje) nad kojima nemaju individualno pravo vlasništva, ali za koje njihova zajednica ili Država ima određene odgovornosti za upravljanje.
- (s) *Radnici koji proizvode za vlastite potrebe (subsistentni radnici)* su radnici koji su “samo-zaposleni” (vidi paragraf 7) i u tom svojstvu proizvode robe i usluge koje uglavnom konzumiraju njihovi članovi domaćinstva i koji predstavljaju važnu osnovu za njihov život.
- (t) Zemlje mogu trebati i moći dopuniti nacionalnu klasifikacijom statusa zaposlenja vrstom organizacije u kojoj su zaposleni, posebno da li su “zaposlenici” zaposleni u privatnom ili javnom sektoru, ili da li je organizacija-poslodavac u djelomičnom vlasništvu strane osobe ili organizacije (“zajedničko ulaganje”) ili je u cjelini u vlasništvu stranaca.

V. Klasifikacija osoba

Zaposlene osobe se mogu klasificirati po zaposleničkom statusu sukladno slijedećim pravilima:

- (a) osoba sa samo jednim poslom koji se klasificira u nekom referentnom periodu se treba klasificirati prema statusu u skupini zaposlenja za taj posao;
- (b) osoba koja je imala dva ili više posla u referentnom periodu se treba klasificirati prema statusu u skupini zaposlenja u onom skupu jednako klasificiranih poslova na kojima je radila najveći broj sati, ili koja im je osigurala najveći period od rada u tom periodu (ili za koji se može očekivati da pruži najveći prihod iz rada izvršenog u tom periodu, ako se isplate očekuju u budućnosti).

ICSE-93 se mogu primjenjivati, sukladno nacionalnim praksama i okolnostima, na osobe koje su imale posao, ili koje traže posao, bez obzira na status njihove radne snage u referentnom periodu. Za zaposlene, trebaju se primjenjivati na posao (ili poslove) koje su imali u referentnom periodu. Za nezaposlene, primjenjuju se bilo na posao koji su ranije imali, ako su ga imali, ili, sukladno nacionalnim praksama i okolnostima, na vrstu posla koji traže.

VI Prikupljanje podataka i izvještavanje na međunarodnoj razini

Podaci koji su potrebni da se izvrši klasifikacija poslova ili osoba prema nacionalno značajnom statusu u skupinama zaposlenja se trebaju prikupljati na načine koji odgovaraju deskriptivnim i analitičkim potrebama kojima služi statistički program, i u odnosu na preciznost mjerenja i u odnosu na broj i vrstu skupina koje se posebno identificiraju. Korištenje upitnika sa jednim pitanjem i malog skupa unaprijed kodiranih skupina koje biraju ispitanici, ili putem intervjua provedenih na temelju informacija koje dostave ispitanici, može biti manje skupo, ali će, normalno, dovesti do manje preciznog mjerenja distribucije poslova ili osoba relevantnog statusa u skupinama zaposlenika nego što je korištenje nekoliko pitanja sa alternativnim odgovorima koji su tako kreirani da omoguće klasifikaciju u relevantne skupine u fazi obrade. Konferencija bilježi da će Statistički biro ILO-a dati smjernice o načinu prikupljanja i obrade informacija o zaposleničkom statusu u statističkim anketama i popisima stanovništva.

Preporučuje se da zemlje, u najvećoj mogućoj mjeri, kreiraju svoje procedure za prikupljanje podataka i obradu podataka tako da budu u stanju dati procjene za one od slijedećih kategorija koje su značajne na nacionalnoj razini:

- (1) zaposlenici;
- (2) poslodavci;
- (3) radnici za svoj račun;
- (4) članovi proizvodackih kooperativa;
- (5) radnici iz obitelji koji daju svoj doprinos;
- (6) radnici koji se ne mogu klasificirati prema statusu.

ICSE-93 skupina u koju su klasificirani "vlasnici-rukovoditelji inkorporiranih poduzeća" (vidi paragraf 14, stavku (a)) treba biti navedena, i o njima treba dati odvojene informacije kada je to moguće, da bi se omogućila i analiza tržišta rada i međunarodne usporedbe. Od zemalja se također traži da identificiraju za korisnike svojih statističkih podataka koje od navedenih posebnih skupina sadrže podatke za osobe koje pripadaju bilo kojoj skupini koja se posebno ne navodi.

Aneks F: Klasifikacija industrijskih nezgoda prema naravi ozljede³³

Ova lista će se koristiti samo za klasificiranje ozljeda koje nastaju iz profesionalnih nezgoda ili nezgoda na putu na i sa posla; konkretno, profesionalne bolesti su isključene.

10. *Kostolomi* (N800-N829)
Obuhvata proste kostolome; kostolome sa ozljedama na mekim dijelovima tijela (složene kostolome); kostolome sa ozljedama zglobova (iščašenja, itd.); kostolome sa unutarnjim ili ozljedama živaca.
14. *Iščašenja* (N830-N839)
Obuhvata subluksacije i iščašenja.
Ne obuhvata kostolona iščašenja
25. *Uganuca i istegnuca* (N840-N848)
Obuhvata, osim kad su povezane sa otvorenom ranom, rupturama, posjekotinama i laceracije mišica, tetiva, ligamenata i zglobova, kao i hernije koje su posljedica prenaprezanja.
29. *Kontuzije i druge unutarnje ozljede* (N852-N855, N860-N869, N95)
Obuhvata, osim kada se radi o kostolomima, sve unutarnje kontuzije, hemoragije, laceracije, rupture.
Ne obuhvata ozljede sa kostolomima (10).
40. *Amputacije i enukleacije (uklanjanje)* (N871, N866-N888, N896-N898)
Obuhvata traumatsku avulziju oka.
41. *Ostale rane* (N850, N870, N872-N879, N880-N885, N890-N895, N900-N908)
Obuhvata laceracije, otvorene rane, posjekotine, kontuzije sa ranama, rane na skalpu, kao i gubitak nokata ili ušiju; uključuje rane koje znace ozljedu živaca.
Ne obuhvata traumatske amputacije, enukleacije; avulzije oka (40); složene kostolome (10); opekotine sa otvorenim ranama (60); površinske ozljede (50)
50. *Površinske rane* (N910-N918)
Obuhvata abrazije, ogrebotine, žuljeve, ujede neotrovnih insekata, površinske ozljede; također uključuje površinske ozljede stranim tijelima koja su dospjela u oko.
55. *Kontuzije i nagnjecenja* (N851, N920-N929)
Obuhvata hematome, hematome i modrice; kontuzije i nagnjecenja povezana sa površinskim ranama.
Ne obuhvata kontuzije (30); kontuzije i nagnjecenja sa kostolomom (10); i kontuzije i nagnjecenja sa otvorenom ranom (41).
60. *Opekline* (N940-N949)
Obuhvata opekline od vrelih objekata; od vatre; vrela voda; opekline od trenja; opekline od radijacije (infracrvene); kemijske opekline (samo eksterne opekline); opekline sa otvorenom ranom.
Ne obuhvata opekline koje su posljedica gutanja korozivne ili kaustične substance (70); opekline od sunca (80); posljedice munje (80); opekline koje su posljedica električne struje (82); i posljedice radijacije osim opeklina (83).

---

³³ Rezolucija koja se odnosi na statistiku ozljeda na radu: Deseta međunarodna konferencija statističara rada, Ženeva, 2-12 oktobar/listopad 1962. god.

70. *Akutna trovanja* (N960-N979)
Obuhvaca akutne efekte injekcije, ingestije, apsorpcije ili inhalacije toksičnih, korozivnih ili kaustičkih supstanci; ujedi otrovnih životinja; gušenja ugljen monoksidom i drugim otrovnim gasovima. Ne obuhvaca vanjske kemijske opekline (60).
80. *Efekti izloženosti vremenskim uvjetima i sličnim uvjetima* (N980-N989).
Obuhvaca djelovanje smanjene temperature (ozeblina); djelovanja vrućine i sunca (toplotni udar, sunčanica); barotraume (utjecaj visoke nadmorske visine, dekompresija); udar groma; zvučna trauma (totalni ili djelomični gubitak sluha kao posebna ozljeda, a ne kao posljedica neke druge ozljede).
81. *Gušenja (asphyxia)* (N990-N991)
Obuhvaca davljenje u vodi, gušenje ili sufokaciju kompresijom, konstrikcijom ili davljenjem; također obuhvaca gušenja zbog supresije ili smanjenja količine kisika u okolnoj atmosferi i gušenja zbog stranih tijela u respiratornom traktu.
Ne uključuje gušenja ugljen monoksidom i drugim otrovnim gasovima (70).
82. *Posljedice djelovanja električne struje* (N992)
Obuhvaca elektrokuciju, električni šok i opekline koje su posljedica električne struje. Ne obuhvaca opekline uzrokovane vrelim dijelovima električnih naprava (70) i ucinke udara groma (80).
83. *Posljedice radijacije* (N993)
Obuhvaca djelovanje uzrokovano X-zrakama, radioaktivnim supstancama, ultraljubičastim zrakama, jonizirajuće radijacije.
Ne obuhvaca opekline kao posljedica radijacije (60) i sunčanice (80).
90. *Višestruke ozljede različite prirode*
Ova skupina se treba koristiti samo za slučajeve kada je ozlijeđena osoba podnijela nekoliko ozljeda različite naravi, a da niti jedna od ozljeda nije očigledno ozbiljnija od drugih.
U slučaju višestrukih ozljeda podnesenih u jednoj nezgodi gdje je jedna ozljeda očito ozbiljnija od drugih, one se trebaju klasificirati u skupini koja odgovara naravi one naoci ozbiljnije ozljede.
99. *Ostale i nespecificirane ozljede* (N856, N994-N999)
Ova skupina se treba koristiti samo za klasificiranje ozljeda koje se ne mogu drugdje klasificirati, kao što su infekcije.
Obuhvaca različite rane komplikacije trauma i patoloških reakcija koje se trebaju klasificirati u ovoj skupini samo kada je narav prethodne ozljede nepoznata.³⁴

---

³⁴ Napomena: Brojevi N800-N999 se odnose na kategorije Priručnika za međunarodnu statističku klasifikaciju bolesti, ozljeda i uzroka smrti

Aneks G: Klasifikacija industrijskih nezgoda prema mjestu ozljede na tijelu³⁵

Ova se klasifikacija može koristiti i za klasifikaciju ozljeda na putu na i sa posla.

Skupine koje se odnose na višestruke lokacije se trebaju koristiti samo za klasifikaciju slučajeva gdje je žrtva imala nekoliko ozljeda na različitim dijelovima tijela, a niti jedna od njih nije očigledno ozbiljnija od drugih. Kada u je u nezgodi koja je uzrokovala višestruke ozljede locirane na različitim dijelovima tijela jedna od tih ozljeda očigledno očigledno ozbiljnija od drugih, ova nezgoda se treba klasificirati u skupini koja odgovara lokaciji očigledno ozbiljnije ozljede. Na primjer, prijelom noge pracen ogrebotinom na ruci se treba klasificirati u skupinu 54.

1. Glava

- 11 Region kranijuma (lobanja, mozak, poglavina)
- 12 Oko (uključujući orbitu i optički živac)
- 13 Uho
- 14 Usta (uključujući usne, zube i jezik)
- 15 Nos
- 16 Lice, lokacije koje nisu drugdje klasificirane
- 18 Glava, višestruke lokacije
- 19 Glava, nespecificirane lokacije

2. Vrat (uključujući grlo i vratne pršljenove)

3. Trup

- 31 Leda (kralježnica i susjedni mišići, moždina)
- 32 Grudi (rebra, grudna kost, unutarnji organi grudi)
- 33 Abdomen (uključujući unutarnje organe)
- 34 Karlica
- 38 Trup, višestruke lokacije
- 39 Trup, nespecificirane lokacije

4. Gornji udovi

- 41 rame (uključujući ključnu kost i lopaticu)
- 42 gornji dio ruke
- 43 lakat
- 44 podlaktica
- 45 rucni zglob
- 46 ruka (osim samih prstiju)
- 47 prsti

---

³⁵ Rezolucija koja se odnosi na ozljede na radu. Deseta međunarodna konferencija statističara rada, Ženeva, 2-12 oktobar/listopad, 1962. god.

- 48 gornji udovi, višestruka lokacija
- 49 gornji udovi, nespecificirana lokacija

5. Donji udovi

- 51 kuk
- 52 bedro (gornji dio noge)
- 53 koljeno
- 54 cjevanica (donji dio noge)
- 55 gležanj
- 56 noga (osim samih nožnih prstiju)
- 57 nožni prsti
- 58 donji udovi, višestruke lokacije
- 59 donji udovi, nespecificirana lokacija

6. Višestruka lokacija

- 61 glava i trup, glava i jedan ili više udova
- 62 trup i jedan ili više udova
- 63 jedan gornji ud i jedan donji ud ili više od dva uda
- 68 ostale višestruke lokacije
- 69 višestruke lokacije, nespecificirano

7. Opce ozljede

- 71 sustav za krvotok općenito
- 72 disajni sustav općenito
- 73 probavni sustav općenito
- 74 živčani sustav općenito
- 78 druge opce ozljede
- 79 opce ozljede, nespecificirano

Ova skupina se treba koristiti samo kada je funkcioniranje aktivnog tjelesnog sustava pogodeno bez specifične ozljede (npr. trovanja itd.); kada do štete sustava dođe zbog ozljede određenog dijela tijela (npr. prijelom kralježnice proračun ozljedama moždine), lokacija ozljede na ovom dijelu tijela (u ovom slučaju, kralježnice) treba biti kodirana.

9. Nespecificirana lokacija ozljede

Ova se skupina treba koristiti samo kada ne postoje informacije koje identificiraju pogodeni dio tijela.³⁶

---

³⁶ Napomena: Predložena klasifikacija je ograničena na dvije cifre. Dodavanjem još jedne cifre, zemlje koje žele specificirati lokaciju ozljede prema strani tijela na kojoj se nalazi to mogu učiniti: (1) desna strana; (2) lijeva strana; (3) obje strane. Na primjer, prijelom desne ruke se klasificira pod brojem 42(1), istegnuće lijevog gležnja 55(2), a opekline oba oka brojem 12(3). Ipak, ako se ne koristi dodatna cifra, ozljede oba rucna zgloba, ili oba stopala, itd. se *ne treba* klasificirati u skupinu 6 (višestruke lokacije), nego samo pod odgovarajućim brojem za ozljedu jednog rucnog zgloba (45), odnosno jedne noge (56), itd.

Aneks H: Klasifikacija industrijskih nezgoda prema vrsti nezgode³⁷

Ova klasifikacija identificira vrstu događaja koji je neposredno doveo do ozljede, odnosno način na koji je objekt odnosno supstanca koja uzrokuje ozljedu stupila u kontakt sa ozlijeđenom osobom.

1. Pad osobe

11 Pad osobe sa visine (drvo, zgrade, skela, ljestve, mašine, vozila) i u dubinu (šahovski, jarci, iskopi, rupe u zemlji)

12 Pad osoba na istoj razini

2. Udar padajućeg objekta

21 Klizišta i urušavanja (zemlje, stijena, kamenja, snijega)

22 Rušenje (zgrada, zidova, skela, ljestava, gomila robe)

23 Pogoden objektima koji padaju za vrijeme rukovanja njima

24 Udar objektima u padu, koji nisu drugacije klasificirani

3. Stajanje na, udaranje u ili pogadanje objektima osim objekata koji padaju

31 Stajanje na objekt

32 Udar u stacionarni objekt (osim udara koji su posljedica ranijeg pada)

33 Udar u objekt u kretanju

34 Udar objekta koji se kreće (uključujući leteće fragmente i dijelove), bez objekata u padu

4. Uhvacen između objekata

41 Uhvacen u objekt

42 Uhvacen između stacionarnog i objekta koji se kreće

43 Uhvacen između objekata u kretanju (osim objekata u letu ili padu)

5. Prenaprezanje ili naporni pokreti

51 Prenaprezanje dizanjem stvari

52 Prenaprezanje guranjem ili vucenjem objekata

53 Prenaprezanje pri rukovanju ili bacanju stvari

54 Naporni pokreti

6. Izlaganje ili kontakt sa ekstremnim temperaturama

60 Izlaganje vrućini (atmosfera ili okoliš)

61 Izlaganje hladnoći (atmosfera ili okoliš)

62 Kontakt sa vrelim supstancama ili objektima

63 Kontakt sa vrlo hladnim supstancama ili objektima

---

³⁷ Rezolucija o Statistici ozljeda na radu. Deseta međunarodna konferencija statističara rada, Ženeva, 2-12 oktobar/listopad, 1962. god.

- 7 Izlaganje ili kontakt sa elektricnom strujom**
- 8 Izlaganje ili kontakt sa škodljivim substancama ili radijacijom**
  - 81 Kontakt udisanjem, ingestijom, ili apsorpcijom škodljivih substanci
  - 82 Izlaganje jonizirajućem zračenju
  - 83 Izlaganje zračenju koje nije jonizirajuće
- 9 Ostale vrste nezgoda, koje nisu drugdje klasificirane, uključujući nezgode koje nisu klasificirane zbog nedostatka dovoljnih podataka**
  - 91 Ostale vrste nezgoda, koje nisu drugdje klasificirane
  - 92 Nezgode koje nisu klasificirane zbog nedostatka dovoljnih podataka

Aneks I: Klasifikacija industrijskih nezgoda prema sredstvu³⁸

Ova se klasifikacija može koristiti za klasificiranje bilo sredstva vezanog za ozljedu ili sredstva vezanog za nezgodu:

- (a) kada se ova klasifikacija koristi za klasificiranje sredstva vezana za ozljedu, stavke izabrane za kodiranje ce biti one koje su direktno nanijele ozljedu, bez obzira na njihov utjecaj u pokretanju događaja koji je određen kao vrsta nezgode (vidi Aneks H).
- (b) kada se klasifikacija koristi za klasificiranje sredstva vezanog za ozljedu, stavke izabrane za kodiranje ce biti one koje, zbog svoje rizične naravi ili stanja, uzrokuju događaj koji je određen kao vrsta nezgode (vidi Aneks H).

1. Mašine

- 11 Primarni pokretaci, osim elektro-motora
  - 111 Parni motori
  - 112 Motori sa unutarnjim sagorijevanjem
  - 113 Ostalo
- 12 Transmisiona mehanizacija
  - 121 Transmisioni rovovi
  - 122 Transmisioni pojasevi, kablovi, koloturi, krila, lanci, zupčanici
  - 123 Ostalo
- 13 Mašine za obradu metala
  - 131 Prese
  - 132 Tokarski strojevi
  - 133 Mašine za mljevenje
  - 134 Abrazivni tockovi
  - 135 Mehaničke škare
  - 136 Mašine za kovanje
  - 137 Valjaonice
  - 138 Ostalo
- 14 Mašine za drvo i slicno
  - Cirkularne pile
  - 141 Druge vrste pila
  - 142 Mašine za oblikovanje
  - 143 Ramene plosne
  - 144 Ostalo

---

³⁸ Rezolucija o statistici ozljeda na radu. Deseta međunarodna konferencija statističara rada, Ženeva, 212 oktobra/listopada 1962. god.

- 15 Poljodjelne mašine
  - 151 Žetelice (uključujući kombajn-žetelice)
  - 152 Vršilice
  - 153 Ostalo
- 16 Rudarske mašine
  - 161 Pod-sjekaci
  - 162 Ostalo
- 19 Ostale mašine koje nisu drugdje klasificirane
  - 191 Mašine za pomijeranje zemlje, iskop i odbacivanje zemlje, osim transportnih sredstava
  - 192 Mašine za pređenje i tkanje, i druge tekstilne mašine
  - 193 Mašine za proizvodnju prehrambenih proizvoda i pica
  - 194 Mašine za proizvodnju papira
  - 195 Tiskarske mašine
  - 196 Ostalo

2. Sredstva za transport i podizanje opreme

- 21 Mašine i sprave za podizanje
  - 211 Kranovi
  - 212 Dizala i liftovi
  - 213 Vitlovi
  - 214 Blokovi kolature
  - 215 Ostalo
- 22 Sredstva transporta prugom
  - 221 Inter-urbane željeznice
  - 222 Željeznički transport u rudnicima, tunelima, kamenolomima, industrijskim establišmentima, dokovima, itd.
  - 223 Ostalo
- 23 Ostala sredstva transporta na tockovima, izuzev željeznickog transporta
  - 231 Traktori
  - 232 Kamioni
  - 233 Tegljaci
  - 234 Motorna vozila koja nisu drugdje klasificirana
  - 235 Vozila koja vuku životinje
  - 236 Rucna vozila

- 24 Sredstva za zracni transport
- 25 Sredstva za vodeni transport
  - 251 Motorizirana sredstva za transport vodom
  - 252 Ne-motorizirana sredstva za transport vodom
- 26 Ostala sredstva transporta
  - 261 Žicare
  - 262 Mehanicki konvejeri, osim žicara
  - 263 Ostalo

3. Ostala oprema

- 31 Sudovi pod pritiskom
  - 311 Bojleri
  - 312 Kontejneri pod pritiskom
  - 313 Cjevovodi i pomocni materijal pod pritiskom
  - 314 Gasni cilindri
  - 315 Kesoni, oprema za ronjenje
  - 316 Ostalo
- 32 Peci, pecnice, sušare
  - 321 Udarne peci
  - 322 Rafinirajuće peci
  - 323 Ostale peci
  - 324 Sušare
  - 325 Pecnice
- 33 Postrojenja za hladenje
- 34 Instalacije za hladenje, ukljucujuci elektromotore, ali bez elektricnog rucnog alata
  - 341 Rotirajuće mašine
  - 342 Konduktori
  - 343 Transformatori
  - 344 Kontrolni aparati
  - 345 Ostalo
- 35 Elektricni rucni alat
  - 351 Rucni alat sa vlastitim pogonom, osim elektricnog rucnog alata
  - 352 Rucni alat bez vlastitog pogona
  - 353 Ostalo
- 36 Alati, implementi i naprave, osim elektricnog rucnog alata

- 37 Ljestve, mobilne rampe
- 38 Skele
- 39 Ostala oprema koja nije drugdje klasificirana

4. Materijali, substance i radijacija

- 41 Eksplozivi
- 42 Prašine, gasovi, tekucine i kemikalije, osim eksploziva
  - 421 Prašine
  - 422 Gasovi, isparenja, pare
  - 423 Tecnosti koje nisu drugdje klasificirane
  - 424 Kemikalije koje nisu drugdje klasificirane
  - 429 Ostalo
- 43 Leteci fragmenti
- 44 Radijacija
  - 441 Ionizirajuca radijacija
  - 449 Ostalo
- 45 Ostali materijali i substance koje nisu drugdje klasificirane

5. Radna sredina

- 51 Napolju
  - 511 Vrijeme
  - 512 Prometne i radne površine
  - 513 Voda
  - 519 Ostalo
- 52 Unutra
  - 521 Podovi
  - 522 Zatvoreni dijelovi
  - 523 Stepenice
  - 524 Ostale prometne i radne površine
  - 525 Otvori u podu i zidu
  - 526 Faktori sredine (svjetlo, ventilacija, temperatura, buka, itd.)
  - 527 Ostalo
- 53 Pod zemljom
  - 531 Krovovi i cela putova i tunela u rudniku, itd.
  - 532 Podovi putova i tunela u rudniku, itd.

533 Rudarski kopovi

534 Vatra

535 Voda

539 Ostalo

6. Ostala sredstva koja nisu drugdje klasificirana

61 Životinje

611 Žive životinje

612 Životinjski proizvodi

62 Ostala sredstva koja nisu drugdje klasificirana

7. Sredstva koja nisu klasificirana zbog nedostatnih podataka